

(عجل الله تعالى فرجه)

آثار و برکات دعا بر امام زمان

بازنویسی و تحقیق کتاب کنز الغنائم فی فوائد الدعاء للقائم (عجل الله تعالى فرجه)

آیت الله سید محمد تقی موسوی اصفهانی

چاپ هفتم

چرخ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۴۸

آثار و برکات دعای برائت از گناه

بازنویسی و تحقیق کتاب کنز الغنائم فی فوائد الدعاء للقائم عجل الله تعالی فرجه الشریف

آیت الله سید محمد تقی موسوی اصفهانی

آثار و برکات دعا برای امام زمان (عج)

بازنویسی و تحقیق کتاب کنزالغنائم فی فوائد الدعاء للقائم (عجل الله تعالی فرجه الشرف)

مؤلف: آیت الله سید محمد تقی موسوی اصفهانی

ناشر: انتشارات کتاب جمکران

طرح جلد: حسن کریمی

چاپ: هفتم، زمستان ۱۴۰۱

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپخانه: خانه چاپ جمکران

سریت بارکدانی: ۰۹۱۲۱۵۱۸۱۴۹

بارکداس کتاب: ۰۹۱۹۲۵۵۲۰۳۰

سرشناسه:	اصفهانی، ابوالحسن، ۱۲۴۶ - ۱۳۲۵.
عنوان قراردادی:	کنزالغنائم فی فوائد الدعاء للقائم (علیه السلام)
عنوان و نام پدیدآور:	آثار و برکات دعا برای امام زمان (علیه السلام) / مؤلف: محمد تقی موسوی اصفهانی؛ تحقیق و تحریر احمد سعیدی.
مشخصات نشر:	قم: مسجد مقدس جمکران، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری:	۹۶ ص.
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۹۷۳-۲۳۷-۴
وضعیت فهرست نویسی:	بروتسپاری (فایا)
یادداشت:	کتاب حاضر با عنوان "راز نیایش منتظران" در سال ۱۳۸۰ توسط موسسه فرهنگی انتشاراتی مکیال بدر منتشر شده است.
یادداشت:	کتاب حاضر باز نویسی کتاب "کنزالغنائم فی فوائد الدعاء للقائم (عجل الله تعالی فرجه الشرف)" است.
یادداشت:	کتابنامه به صورت زیر نویس.
عنوان دیگر:	راز نیایش منتظران.
موضوع:	مهدویت -- انتظار
شناسه افزوده:	سعیدی، احمد، ۱۳۴۶ -
رده بندی کنگره:	BP۲۲۴/۴/۲۱۳۸۸
رده بندی دیویی:	۲۹۷/۴۶۲
شماره کتابشناسی ملی:	۱۸۴۹۷۷۲

ketabejamkaran.ir

@ketabejamkaran

t.me/ketabejamkaran

دفتر مرکزی پژوهش و نشر: قم، خیابان شهید فاطمی،
کوچه ۲۸، پلاک ۶، انتشارات کتاب جمکران، تلفن
شماره: ۰۲۵۳۷۷۳۲۲۱۲، کدپستی: ۳۷۱۵۶۶۶۴۴۳

فهرست مطالب

مقدمه ناشر	۷
شرح حال مؤلف	۹
دیباچه	۱۶

مقدمه

تعجیل پسندیده و عجله ناپسند	۲۰
برخی از علایم و نشانه‌های امام زمان علیه السلام	۲۲

مطلب اول:

ادای حق مؤمن	۲۵
راه ادا نمودن حق امام	۲۹

مطلب دوم

دعا	۳۲
-----	----

مطلب سوم

دعای امامان برای امام زمان علیه السلام	۳۴
حدیث شریف	۳۷

مطلب چهارم

سرّ اهتمام امامان علیهم السلام در دعا برای ظهور امام زمان علیه السلام	۴۱
---	----

مطلب پنجم

منافع دنیوی دعا برای امام زمان علیه السلام	۴۳
---	----

مطلب ششم

- منافع اخروی دعا برای امام زمان علیه السلام // ۵۵
- شرایط رسیدن به آثار و فواید دعا // ۶۵

مطلب هفتم

- زمان دعا // ۷۳

مطلب هشتم

- برخی از دعا‌های مربوط به امام زمان علیه السلام // ۷۹
- برخی آداب دعا برای حضرت // ۷۹
- خاتمه // ۹۱
- کیفیت زیارت صاحب الزمان علیه السلام با زیارت آل یاسین // ۹۱
- دعای بعد از زیارت آل یاسین // ۹۳
- دعای دیگر برای امام // ۹۴

مقدمه ناشر

کتاب پیش روی شما، باز نویسی و تحقیق کتاب کنز الغنائم فی فوائد الدعاء للقائم «عجل الله تعالی فرجه الشریف» تألیف مرحوم حضرت آیت الله محمد تقی اصفهانی می باشد که در مؤسسه علمی فرهنگی تعالی و توسط برادر محقق حاج احمد سعیدی باز نویسی و تحقیق و مصدق یابی شده است تا منتظران و مشتاقان ظهور حضرت مهدی علیه السلام هرچه بیشتر با وظیفه خود نسبت به آن امام همام آشنا شده، از این طریق بهره وافر داشته باشند.

امید است مورد رضایت مولایمان صاحب الزمان علیه السلام قرار گیرد.

بسم الله الرحمن الرحيم

شرح حال مؤلف

بحث از وجود نازنین صاحب العصر و الزمان، قطب دایره کون و مکان، امام الانس و الجان، مهدی موعود، حجّت بن الحسن بن علی بن محمّد بن علی بن موسی بن جعفر بن محمّد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب، صلوات الله علیهم اجمعین، موضوعی است که سال‌ها و قرن‌ها، عاشقان الهی و ارادتمندان خاندان رسالت و امامت را مجذوب خود نموده است.

امام زمان «عجل الله تعالی فرجه الشریف» در نیمه شعبان سال ۲۵۵ هجری قمری، جهان را به نور وجود خود روشن فرمود و با شهادت پدر بزرگوارش امام حسن عسکری علیه السلام در سال ۲۶۰ هجری و در سن پنج سالگی به اذن خدای متعال، امامت و رهبری امت اسلامی را به عهده گرفت؛ لکن به جهت عدم آمادگی مردم، و ستم طاغوت زمان و مصالح و حکمت‌هایی که خداوند متعال بهتر از آن آگاه است، آن حضرت از دیده‌ها پنهان شد و از پس پرده غیبت، پیروان خود و همه مستضعفان و دادخواهان را هدایت و دست‌گیری می‌فرماید.

از آن زمان تاکنون، شیفتگان و عاشقان آن امام غایب از نظر، در فراق

و عشق مولای خود سرگردان و به امید ظهور و دیدارش، روز و شب می‌گذرانند و مردم را به وجود مبارک آن حضرت آشنا می‌سازند.

یکی از علمایی که در این زمینه سعی وافر و تلاش زیادی داشته، حضرت آیت الله سید محمد تقی موسوی اصفهانی «رحمة الله علیه» صاحب کتاب پیش روی شما می‌باشد که هم با بیان شیوا و خطابه خود و هم با نوشتن کتاب‌های مختلف، به معرفی امام عصر «عجل الله تعالی فرجه الشریف» و آشنا ساختن شیعیان به وظایف خویش در قبال آن حضرت کوشیده است.

مؤلف کتاب حاضر مرحوم حاج میرزا محمد تقی موسوی، مشهور به احمدآبادی که رضوان خدا بر او باد، فرزند سید میرزا عبدالرزاق به سال ۱۳۰۱ هجری قمری در شهر مذهبی اصفهان به دنیا آمد.

وی مراحل تحصیل علوم و معارف اسلامی، و مراتب کسب زهد و تقوا را تحت نظر اساتید بزرگوار خود؛ از جمله والد مکرمش طی نمود تا جایی که خود یکی از فضلا و علمای مشهور گردید.

مرحوم مؤلف علیرغم عمر نسبتاً کوتاهی که داشت، به سبب پاکی و خلوص نیت، تلاش و مجاهدت در کسب معارف الهی و زندگی ساده و بی‌آلایش، به مقامات ارجمندی رسیده بود؛ به طوری که مردم مسلمان آن خطّه، او را به عنوان ملجأ و مرجع خود پذیرفته بودند.

برخی از ویژگی‌ها و اوصاف اخلاقی و ارزنده‌ای که ایشان مزین به

آن بودند را چنین می توان بر شمرد:

۱- دارای نسب پاک در اجداد که همگی متصف به تقوی و مشهور به علم و عمل بوده اند.

۲- روحیه توحیدمداری در اعتقاد و عمل.

۳- شکیبایی و صبر در مشکلات و فراز و نشیب های پیش آمده در طول مدت عمر، و بهره جویی از آن ها در جهت ارتقای ایمان و تقوا و پاکی بیشتر.

۴- دارای دقت علمی و ژرف نگری در آثار.

۵- کسب فیض از محضر اساتید بزرگواری همچون آخوند کاشی و سید ابوالقاسم دهکردی و شیخ عبدالکریم جزّی که موفق به دریافت اجازه اجتهاد و روایت از ایشان شده است.

۶- مجذوب و ذوب شدن در محبت به ولایت امامان معصوم علیهم السلام؛ بویژه مولایمان امام زمان علیه السلام که از لایه لای اشعار وی که فراوان نیز هست، خود نمایی می کند؛ از جمله به این دو بیت توجه نمایید:

ای وصل تو غایه المراد دل ما وی ذکر تو زیب و زیور دفتر ما
اندر دل ما لشکر غم منزل کرد ز آن روز که دور گشتی از منزل ما
مرحوم آیت الله محمد تقی اصفهانی کتاب های متعددی را در تفسیر، فقه، ادعیه، زیارات و غیر آن ها، استنساخ و تألیف نموده است که آنچه پیرامون امام زمان علیه السلام می باشد، و بیش از همه جلب

نظر می‌کند چنین است:

۱- «مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام» که تقریباً معروف‌ترین کتاب وی می‌باشد؛ به گونه‌ای که آن مرحوم به «صاحب مکیال المکارم» مشهور گشته است. این کتاب در دو جلد و به زبان عربی تألیف شده و موضوع آن دعا برای امام زمان علیه السلام است که در ضمن آن بسیاری از مطالب پیرامون عقیده مهدویت و وظایف منتظران نیز بررسی شده و مورد توجه و استقبال علما و فضلا و ارادتمندان صاحب الزمان علیه السلام قرار گرفته است.^۱

حضرت آیت الله العظمی صافی گلپایگانی «مدّ ظله» در توصیف آن در کتاب خود «منتخب الاثر» می‌فرماید:

کتاب بزرگ و مفیدی است، کتابی همانند آن در این موضوع ندیدم که پیرامون فواید دعا برای امام زمان علیه السلام تألیف شده باشد. مصنف دعا‌های فراوانی برای آن حضرت جمع آوری نموده؛ آداب و فواید دعا، سبب و آثار دعا نمودن برای ایشان، و زمان و مکان و حالاتی که باید دعا نمود را بیان کرده است.^۲

کتاب مذکور را حضرت حجّت الاسلام و المسلمین سید مهدی

۱. مرحوم آقا بزرگ تهرانی در توصیف این کتاب و مؤلف آن می‌نویسد: این کتاب از سید معاصر حاج میرزا محمد تقی بن عبدالرزاق الموسوی الأحمد آبادی الإصفهانی است، دارای هشت باب و خیلی مبسوط است که هنوز تمام نشده است. «الذریعة الی تصانیف الشیعة»، ج ۲۲، ص ۱۸۲.

۲. «منتخب الاثر» لطف الله صافی، فصل ۱۲، باب ۳.

حائری قزوینی به فارسی ترجمه نموده و توسط چند ناشر؛ از جمله انتشارات مسجد مقدس جمکران بارها چاپ و منتشر گردیده است.

۲- «نور الابصار فی فضیلة الانتظار».

۳- «کنز الغنائم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام».

۴- «وظيفة الانام فی زمن غیبة الامام علیه السلام».

این هر سه کتاب بر خلاف نام آنها که عربی می باشد، به زبان فارسی نگاشته شده است. کتاب نور الابصار را «مؤسسه علمی فرهنگی تعالی»^۱ تحقیق و بازنویسی کرده و انتشارات مسجد مقدس جمکران به نام «چشم روشنی منتظران» چاپ و منتشر نموده است.

کتاب کنز الغنائم نیز همین کتاب است که اینک در دست شما می باشد. موضوع این کتاب، همان مکیال المکارم است که مرحوم مؤلف آن را به فارسی نوشته است؛^۲ لکن چون از زمان تألیف آن سال ها می گذرد، به سفارش انتشارات مسجد مقدس جمکران و توسط «مؤسسه علمی فرهنگی تعالی» به زبان متداول روز، بازنویسی و نیز

۱. مؤسسه علمی فرهنگی تعالی توسط جمعی از طلاب شاهد و ایشارگر حوزه علمیه قم و به مدیریت و ریاست دانشمند فرزانه حضرت حجت الاسلام والمسلمین دکتر احمد عابدی در سال ۱۳۸۷ هجری شمسی تأسیس شده و در زمینه های مختلف؛ از جمله احیای نسخ خطی و دعایی فعالیت می کند.

۲. مرحوم آقا بزرگ تهرانی نیز در کتاب خود به آن اشاره نموده است؛ «الذریعة إلى تصانیف الشيعة»، ج ۲۲، ص ۱۸۲.

تحقیق شده که اینک به نام «آثار و برکات دعا برای امام زمان علیه السلام» منتشر شده است.^۱

ان شاء الله که شما خواننده گرامی، مرحوم مؤلف و سایر عزیزانی که زمینه چاپ و نشر این کتاب را فراهم نموده‌اند را از دعای خیر خود فراموش نخواهید کرد.

سایر آثار مؤلف از این قرار است:^۲

- ۵- تفسیر قرآن کریم (عربی)
- ۶- تذکرة الطالبین فی ترجمة آداب المتعلمین (شعر)
- ۷- ابواب الجنات فی آداب الجمععات (فارسی)
- ۸- بساتین الجنان فی المعانی و البیان (شرح عربی)
- ۹- آداب صلاة اللیل (عربی)
- ۱۰- سراج القبور (آداب نماز شب)
- ۱۱- توضیح الشواهد (توضیح شواهد کتاب «جامع الشواهد»)
- ۱۲- ترغیب الطلاب (ادبیات عرب)

۱. قابل توجه این که منبع ما در باز نویسی این کتاب، نسخه‌ای بود که به خط زیبای مؤلف و در کتابخانه مسجد اعظم قم موجود است (البته این کتابخانه اکنون - سال ۱۳۸۸ هجری شمسی - در مدرسه مبارکه فیضیه مستقر می‌باشد). بنابر این در همین جا از مسؤولان محترم آن کتابخانه به جهت همکاری در این زمینه، تقدیر و تشکر می‌شود.

۲. برگرفته از مقدمه و شرح حال مؤلف در کتاب مکیال المکارم چاپ انتشارات مسجد مقدس جمکران.

۱۳ - أنیس المتأدبین (شرح هداية الطالبین)

۱۴ - کتاب المنابر (موعظه)

۱۵ - محاسن الادیب فی دقائق الاعاریب

۱۶ - دیوان شعر

مرحوم مؤلف پس از عمر کوتاه اما پر برکت خود؛ یعنی در سن ۴۷ سالگی، در تاریخ ۱۳۴۸ هجری قمری و در شهر اصفهان دیده از جهان فرو بست و در قبرستان معروف تخت فولاد آن شهر به خاک سپرده شد.

مرقد شریف این عالم ربانی اینک در جنب گلزار شهدای دفاع مقدس شهر شهید پرور اصفهان واقع شده و گنبد و بارگاه ایشان محل زیارت مشتاقان و ارادتمندان امام زمان «عجل الله تعالی فرجه الشریف» می باشد.

ان شاء الله خداوند متعال، روح آن مرحوم را با اولیای خودش محشور و از زمره یاوران و اصحاب امام زمان علیه السلام قرار دهد، و ما را نیز از منتظران واقعی قدوم مبارک و دولت کریمه اش مقرر بفرماید. آمین.

در پایان از مدیریت محترم انتشارات مسجد مقدس جمکران و برادران واحد پژوهش که زمینه نشر این اثر را فراهم نمودند قدر دانی می شود.

مؤسسه علمی فرهنگی تعالی

دیباچه

بسم الله الرحمن الرحيم

و هو حسبى

الحمد لله و سلام على عباده الذين اصطفى، محمد و آله

سادات الوری، و لعنة الله على اعدائهم الى يوم الجزاء.

این بنده شرمنده گنهکار، محمد تقی فرزند عبدالرزاق موسوی اصفهانی «که خداوند از گناهان هر دوی آنان درگذرد» به عرض برادران ایمانی می‌رساند:

یکی از مهم‌ترین وظایف خاصه در این زمان، اهتمام داشتن در دعاگویی به وجود مبارک و مقدّس آخرین امام معصوم و نیز تعجیل در فرج و ظهور آن جناب را از خداوند متعال مسئلت نمودن است، همان امامی که دارای کمالات همه امامان معصوم و هدایت‌گر می‌باشد؛ یعنی مولای ما حجّة بن الحسن بن علی بن محمد بن علی بن موسی بن جعفر بن محمد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب علیهم الصلوّة والسلام.

و این مطلبی است که ائمه اطهار علیهم السلام اهتمام زیادی به آن داشته‌اند؛ یعنی دعا برای امام زمان علیه السلام و فرج آن جناب را از خداوند متعال طلب نمودن، در بسیاری از دعا‌های ایشان وجود دارد؛ حتی بسیاری از دعا‌های آنان فقط در خصوص امام زمان «عجل الله تعالی فرجه الشریف» بوده است که علمای بزرگ شیعه امامیه در کتاب‌های قدیم و جدید خود آنها را روایت فرموده‌اند و حقیر نیز برخی از آن دعاها را در کتاب «ابواب الجنات»^۱ و «مکیال المکارم»^۲ نقل کرده‌ام.

برای دعا جهت امام زمان علیه السلام آثار و فواید دنیوی و اخروی فراوانی از آیات قرآن و روایات قابل استفاده است که این بنده حقیر، بیش از یکصد فایده از آنها را جمع آوری نموده و کتاب «مکیال المکارم»^۳ را به همین جهت تألیف کرده‌ام؛ لکن از آنجا که آن کتاب عربی است و عموم مردم نمی‌توانند از آن بهره ببرند، قصد کردم جهت خدمت به

۱. نام کامل کتاب چنین است: «ابواب الجنات فی آداب الجمععات» به معنای درهای بهشت‌ها که پیرامون آداب و اعمال روزهای جمعه و به فارسی نوشته شده و مرحوم مؤلف در زمان تألیف آن ۲۵ سال داشته است.

۲. «مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم»، ج ۲، ص ۶۶، الباب السابع، المقصد الثالث.

۳. مرحوم مؤلف این کتاب «مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام» را در دو جلد و به زبان عربی تألیف نموده که توسط ناشران مختلف؛ از جمله انتشارات مسجد مقدس جمکران، ده‌ها بار چاپ شده و مورد استقبال فضلا و عاشقان و ارادتمندان ساحت مقدس امام زمان علیه السلام قرار گرفته است.

امام زمان علیه السلام و کمک به برادران ایمانی خود، مختصری از آن فواید و آثار را به زبان فارسی برگردانم تا برادران فارسی زبان نیز از این فیض محروم نباشند.

اسم این کتاب را نیز «کنز الغنائم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام»^۱ نامیدم که شامل یک مقدمه و هشت مطلب و یک خاتمه می باشد.

خلاصه مطالب هشتگانه این کتاب:

۱- بیان اینکه افضل اعمال، ادای حق مؤمن است و حقوق امام زمان علیه السلام، از حق هر مؤمنی زیاده‌تر و بزرگ‌تر است که بر عهده ما می باشد.

۲- اینکه یکی از راه‌های ادای حق امام زمان «عجل الله تعالی فرجه الشریف» دعا کردن برای آن جناب و نیز درخواست تعجیل در فرج و ظهور آن حضرت از خداوند متعال است. البته دعا برای آن جناب، با رفعت شأن و مقام ایشان که همه ما در اصلاح امور خود به آن بزرگوار احتیاج داریم، منافاتی ندارد.

۳- اینکه امامان معصوم علیهم السلام برای دعای در حق آن جناب و طلب فرج و ظهور ایشان اهتمام زیادی داشته‌اند.

۴- بیان علت اهتمام زیاد ائمه اطهار علیهم السلام در دعا برای امام زمان علیه السلام

۱. به معنای گنجینه غنیمت‌ها در آثار و فواید دعا برای حضرت قائم عجل الله تعالی فرجه الشریف است که ما از آن به «آثار و برکات دعا برای امام زمان علیه السلام» تعبیر نمودیم.

و اینکه هر قدر محبت شخص به آن جناب بیشتر شود، سعی و اهتمام او در دعای به آن حضرت نیز بیشتر می شود.

۵- بیان برخی از فواید و منافع دنیوی که با دعای برای آن جناب و طلب فرج و ظهور ایشان، برای مؤمن حاصل می شود.

۶- بیان برخی از فواید و منافع اخروی این عمل شریف.

۷- بیان اوقاتی که اهتمام به این امر، بیش از وقت های دیگر مناسب است.

۸- نقل بعضی از دعا هایی که از ائمه معصومین علیهم السلام پیرامون حضرت صاحب الزمان - روحی و ارواح العالمین لتراب مقدمه الفداء - روایت شده است.

مقدمه

تعجيل پسندیده و عجله ناپسند

در برخی از اخباری که از ائمه اطهار علیهم السلام روایت شده، از عجله نمودن در امر ظهور حضرت صاحب الامر «عجل الله تعالی فرجه الشریف» نهی شده است و فرموده‌اند که عجله کردن در این مطلب، سبب هلاک شخص می‌شود. (مراد از هلاک، کفر و خروج از ایمان است).^۱

البته این روایات، با اخبار فراوان و متعددی که به طلب تعجیل در فرج و ظهور امام زمان علیه السلام امر فرموده‌اند،^۲ منافاتی ندارد.

۱. از جمله از امام صادق علیه السلام نقل شده که یکی از اصحاب به نام مهزم عرض کرد: فدایتان شوم به من خبر دهید از این امری که منتظر آن هستید. امام فرمودند: «یا مهزم! کذب الوقتون و هلك المستعجلون و نجا المسلمون؛ ای مهزم! آنان که وقت تعیین می‌کنند دروغگویند، آنان که عجله می‌کنند هلاک می‌شوند و آنان که تسلیم امر مایند نجات می‌یابند.»

«کافی» کلینی، ج ۱، ص ۳۶۸؛ «الغیبة» شیخ طوسی، ص ۴۲۶؛ «الغیبة» شیخ نعمانی، ص ۲۹۴؛ «بحار الانوار» علامه مجلسی، ج ۵۲، ص ۱۰۳.

۲. چنان که در قسمتی از توقیع شریف امام زمان علیه السلام برای محمد بن عثمان چنین آمده است: «واکثروا الدعاء بتعجيل الفرغ فان ذلك فرجکم؛ برای تعجیل فرج بسیار دعا کنید که همین فرج شماست.»

توضیح مختصر و بیان عدم منافات این مطلب چنین است:
 عجله‌ای که در اخبار و روایات، آن را مذمت و نکوهش کرده‌اند و اینکه موجب هلاک انسان و ضرر و خسران او می‌شود، بر سه قسم است:
 اول: عجله‌ای که سبب ناامیدی از فرج و ظهور آن حضرت شود؛ یعنی به جهت کم طاقتی و کم صبری که دارد، تعجیل کند و بگوید: «اگر شدنی بود تا حال باید شده باشد». که آخر این کار و حرف، به انکار اصل ظهور قائم منتظر علیه السلام منتهی می‌شود، پناه بر خدا!
 دوم: عجله‌ای که با تسلیم و رضای به امر خداوند متعال منافات داشته باشد؛ مثلاً فرد بگوید: چرا ظاهر نمی‌شود و برای چه زمانی گذاشته است؟! که برگشت این سخن، اعتراض به خداوند متعال است و چنین کسی تابع شیطان است که به خدا ایراد می‌گیرد؛ در حالی که مؤمن باید دعا کند و اگر هم خداوند سبحان، اجابت دعا را تأخیر فرمود، آن را مطابق حکمت بداند.

سوم: عجله‌ای مذمت و نکوهش شده است که سبب متابعت و پیروی نمودن مدعیان دروغگو و دعوت کنندگان به باطل شود؛ چون چنین شخصی که عجله دارد و طاقتش کم است، پیش از ظاهر شدن

۱ «احتجاج» طبرسی، ج ۲، ص ۴۶۹؛ «غیبت» شیخ طوسی، ص ۲۹۰؛ «اعلام الوری» طبرسی، ص ۴۵۲؛ «الخراج و الجرائح» قطب الدین راوندی، ج ۳، ص ۱۱۱۳؛ «کشف الغمه» اربلی، ج ۲، ص ۵۳۱؛ «کمال الدین و تمام النعمة» شیخ صدوق، ج ۲، ص ۴۸۳؛ «منتخب الانوار»، ص ۱۲۲؛ «بحار الانوار»، ج ۵۳، ص ۱۸۰.

نشانه‌ها و علامت‌های حتمی ظهور و آثاری که از ائمه اطهار علیهم السلام روایت شده، به مدعیان دروغگو و باطل اعتماد می‌کند و به سبب خیال و توهم خود به شیطان‌های انسان نما ارادت پیدا می‌کند، به امید اینکه آنها موعود منتظر باشند؛ چنان‌که بسیاری از مردم به همین سبب، هلاک شدند، با وجود آنکه مطابق عقل و نقل که روایت شده، برای امام زمان علیه السلام علایم و نشانه‌های مخصوص و قطعی است که تا وقتی این علایم در کسی یافت نشود نباید به وی اعتماد نمود.

برخی از علایم و نشانه‌های امام زمان علیه السلام

از نشانه‌های امام زمان «عَجَلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرْجَهُ الشَّرِيفَ» این است که هیچ‌گاه گناهی از او سر نزنند.^۱
دیگر آنکه نام و نسب او معروف باشد.^۲

۱. چرا که بنا به ادله و آیات و روایات متعدد، همه امامان علیهم السلام معصوم می‌باشند، به ویژه آیه شریفه تطهیر که می‌فرماید: ﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا﴾؛ ... خداوند فقط می‌خواهد پلیدی و گناه را از شما اهل بیت دور کند و کاملاً شما را پاک سازد. سوره احزاب، آیه ۳۳.

۲. یعنی همان طور که پیامبر اکرم و امامان علیهم السلام او را معرفی نموده‌اند به اینکه اسم او اسم پیامبر است، فرزند امام حسن عسکری علیه السلام پنجمین فرزند از امام کاظم علیه السلام از نسل امام حسین علیه السلام و فرزند فاطمه زهرا علیها السلام یعنی: «محمّد بن الحسن بن علی بن محمّد بن علی بن موسی بن جعفر بن محمّد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب علیه السلام».

«کمال الدین»، ج ۲، ص ۴۲۴؛ «غیبه» شیخ طوسی، ص ۲۷۱؛ «بحار الانوار»، ج ۵۱، ص ۱۶؛

«منتخب الانوار»، ص ۱۴۲؛ «الصراط المستقیم» نباطی بیاضی، ج ۲، ص ۲۲۴.

به همه احکام الهی عالم باشد، تمام لغات و زبان‌ها را بداند، در هیچ سؤال و مسئله‌ای عاجز نباشد و محتاج پرسیدن از دیگران یا دیدن در کتاب نباشد.^۱

صاحب معجزه باشد؛ یعنی کاری کند که مثل آن از هیچ کسی صادر نمی‌شود؛ مثل سخن گفتن با درختان و حیوانات و یا زنده شدن مردگان با دعای او و نیز اینکه آتش بدن او را نسوزاند و امثال این موارد که از سایر ائمه اطهار علیهم‌السلام به طور مکرر صادر شده است^۲ که اگر چنین نباشد با دیگران فرقی ندارد.

در کتاب «غیبت نعمانی»^۳ از حضرت صادق علیه‌السلام روایت شده که فرمودند: «هرگاه کسی ادعای قائم بودن کرد، از او کارهای خارق العاده‌ای را طلب کنید که غیر از امام کسی از عهده آنها بر نمی‌آید».^۴

یکی دیگر از نشانه‌های امام این است که تبیین‌کننده همان دین خاتم انبیاء صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم باشد، نه آنکه چیزی از پیش خود جعل و اختراع نماید.

۱. چرا که او راهنما و هدایت‌کننده تمام انسان‌ها، از همه نژادها و با همه زبان‌هاست و باید «اعلم» از دیگران باشد.

۲. مراجعه شود به کتاب‌های مختلف حدیثی؛ بویژه آن‌ها که در خصوص معجزات و کرامات امامان علیهم‌السلام نوشته شده است.

۳. نام مؤلف آن محمد بن ابراهیم نعمانی و شاگرد شیخ کلینی رحمته‌الله و بسیار جلیل‌القدر از علمای قرن چهارم هجری قمری بوده است و کتاب او در نهایت اعتبار می‌باشد. این حدیث را کلینی نیز در اصول کافی با اندک تفاوتی آورده است. «مؤلف»

۴. «غیبت نعمانی» ص ۱۷۳؛ «بحارالانوار» ج ۵۲، ص ۱۵۷.

نشانه‌های دیگری غیر از این موارد هست که این مختصر گنجایش ذکر آنها را ندارد.

برای وجود مبارک امام زمان «عجل الله تعالی فرجه الشریف» و ظهور آن حضرت نشانه‌ها و خصوصیات تعیین شده تا برای کسی پنهان نماند و تردید و شبهه‌ای نداشته باشد و همه جهانیان با اختلاف زبان‌ها بر آن مطلع شوند.

این بنده حقیر بعضی از آن علایم و نشانه‌ها را در کتاب «وظیفه الانام»^۱ جمع آوری نموده‌ام و علمای گذشته نیز؛ مانند: شیخ نعمانی و صدوق و مجلسی و غیر ایشان «رحمهم الله تعالی» در کتاب‌های خود بیان فرموده‌اند.^۲

در خانه اگر کس است یک حرف بس است

۱. نام کامل آن «وظیفه الانام فی زمن غیبة الامام» است که بزودی توسط همین مؤسسه تحقیق و بازنویسی شده، منتشر خواهد نمود.

۲. «کتاب الغیبة» شیخ نعمانی؛ «کمال الدین و تمام النعمة» مرحوم شیخ صدوق؛ «بحار الانوار»، علامه مجلسی، جلد‌های ۵۱ و ۵۲ و ۵۳؛ «کتاب الغیبة» شیخ طوسی؛ که برخی از آنها ترجمه شده است و از کتاب‌های فارسی، می‌توان به دادگستر جهان، راه مهدی علیه السلام، موعودشناسی، نجم الثاقب، عبقری الحسان، گفتمان مهدویت، مهدی موعود علیه السلام، سیمای جهان در عصر امام زمان علیه السلام... که تمام این آثار را انتشارات مسجد مقدس جمکران چاپ کرده، مراجعه نمود.

مطلب اوّل ادای حقّ مؤمن

در کتاب «اصول کافی»^۱ به سند صحیح از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند:
«خداوند متعال عبادت نشده است به چیزی که برتر از ادا نمودن حقّ مؤمن باشد».^۲

۱. اصول کافی تألیف ثقة الاسلام و شیخ المشایخ، محمد بن یعقوب اسحاق کلینی رازی از بزرگان شیعه در زمان غیبت صغری است. وی در عهد امامت امام هادی علیه السلام در روستایی به نام کلین در اطراف شهر ری به دنیا آمد. کلینی در این شهر که در آن زمان مرکز ایران محسوب می شد به فراگیری علم مشغول گردید و سپس به جمع آوری و ضبط احادیث امامان علیهم السلام پرداخت؛ لذا ابتدا به قم هجرت نمود و از آنجا به شهرهای دیگر از جمله کوفه، تا اینکه به بغداد رسید. کلینی در بین تمام محدثان شیعه و سنی با افتخارترین آنهاست. وی اگر چه نایب خاص امام زمان علیه السلام نبود؛ لکن نزد همگان از احترام خاصی برخوردار بود. معروف ترین کتاب او کافی است. این کتاب شامل سه بخش «اصول کافی ۴ جلد»؛ «فروع کافی ۲ جلد» و «روضه کافی ۲ جلد» می باشد.

کلینی در سال ۳۲۹ هـ ق در سن ۷۰ سالگی در بغداد وفات نمود و با تشییع و احترام خاصی در شهر کاظمین به خاک سپرده شد.

۲. «اصول کافی» مرحوم کلینی، ج ۲، ص ۱۷۰؛ «اعلام الدین» طبرسی، ص ۴۴۱؛ «وسائل

در کتاب «احتجاج»^۱ از حضرت امام حسن عسکری علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«هر که به حقوق برادران ایمانی آشنایی بیشتری دارد و حقّ آنان را بیشتر و بهتر ادا می نماید، شأن و منزلت و الاتری نزد خداوند متعال دارد».^۲

اکنون که این مطلب را دانستی، بدان که در بین تمام اهل این جهان کسی پیدا نمی شود که حقّ و حقوقش بر تو، بیش از حقوق امام زمان علیه السلام باشد؛ چرا که مطابق احادیث قطعی فراوان، هستی و بقای تو، و سکون و آرامش تو در این عالم، و تمام نعمت هایی که به تو می رسد، و روزی و آبی که می خوری و می آشامی، همه به برکت وجود مبارک اوست.^۳

۱ | الشیعه» شیخ حر عاملی، ج ۱۲، ص ۲۰۳؛ «مستدرک الوسائل»، محدث نوری، ج ۹، ص ۳۹؛ «بحار الانوار»، ج ۷۱، ص ۲۲۲.

۱. «احتجاج» تألیف ابو منصور، احمد بن علی بن ابیطالب طبرسی، از علمای قرن ۶ هجری قمری است. تولد وی را بسیاری در طبرستان مازندران می دانند؛ ولی برخی هم او را منسوب به طبریش که عربی تفرش است دانسته اند؛ البته این طبرسی غیر از طبرسی مؤلف «مجمع البیان» و طبرسی مؤلف «مکارم الاخلاق» است.

۲. «تفسیر الامام العسکری علیه السلام»، ص ۳۲۵؛ «الاحتجاج» مرحوم طبرسی، ج ۲، ص ۴۶۰؛ «بحار الانوار»، ج ۴۱، ص ۵۵؛ «مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل» محدث نوری، ج ۱۱، ص ۲۹۵.

۳. در قسمتی از دعای عدیله آمده است: «بِیْمَنِهِ رِزْقُ الْوَرَى وَ بِوُجُودِهِ ثَبَتَتِ الْأَرْضُ وَالسَّمَاءُ»؛ به یمن و برکت امام زمان است که همه مخلوقات روزی می خورند و به سبب وجود اوست که آسمان و زمین بر قرار مانده است.

«وسائل الشیعه» شیخ حر عاملی، ج ۱۹، ص ۳۱۰؛ «مفاتیح الجنان»، شیخ عباس قمی.

آنچه که هست و وجود دارد، همه از منافع ذات مقدس اوست؛ مانند آفتاب، آنگاه که زیر ابر پنهان شده باشد؛ هرچند دیده نمی شود لکن تمام جهان از نور او روشن است^۱ و فایده و آثار آن به همه می رسد:

هو العلم الهادی بإشراق نوره

و ان غاب عن عینی کو وقت ظهوره

الم تر ان الشمس تنشر ضوءها

اذا هی تحت القزع حين عبوره^۲

اگر نبود ز یمن وجود اقدس او

بپا نبود نه ارض و سما نه ماه و نه سال

حقیر برخی از حقوق آن جناب را با دلیل و برهان در باب سوم

۱. از جمله حدیث امام زمان علیه السلام که فرمودند: «... اما وجه الانتفاع بی فی غیبتی فکالانتفاع بالشمس اذا غیبتها عن الابصار السحاب...؛ چگونگی استفاده مردم از من در زمان غیبت، همانند استفاده مردم از خورشید است آنگاه که ابرها آن را پوشانده باشند».

«غیبت طوسی»، ص ۲۹۰؛ «بحار الانوار»، ج ۵۲، ص ۹۲؛ «احتجاج»، ج ۲، ص ۴۶۹.

مشابه این حدیث از امام صادق علیه السلام نیز روایت شده است: «امالی» شیخ صدوق، ص ۱۸۶؛ «کشف الغمة» اربلی، ج ۲، ص ۵۳۱؛ «بحار الانوار»، ج ۲۳، ص ۵.

۲. شعر از مؤلف:

امام زمان علیه السلام همان پرچم برافراشته ای است که با تابش نور وجود خود همه را هدایت می کند؛ او اگرچه از دیدگان من غایب است؛ اما همانند زمان حضورش، هدایت گری می فرماید. مگر خورشید را نمی بینی که نور و روشنایی خود را به همه جا می رساند؛ حتی اگر به هنگام عبور، در پشت ابرها قرار گرفته باشد.

کتاب «مکیال المکارم»^۱ ذکر نموده‌ام که از بین تمام حقوق، حق امام علیه السلام بر رعیت از همه بزرگ‌تر و مهم‌تر است؛ چنان‌که در کتاب روضه کافی^۲ نیز از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«بزرگ‌ترین حقی که خداوند متعال آن را واجب فرموده است، حق والی است؛ «یعنی حق امام بر رعیت».^۳

حال که چنین است پس باید بدانی که ما هرچقدر سعی کنیم، نمی‌توانیم حق آن حضرت را چنان‌که باید و شاید ادا کنیم؛ لکن باید از آنچه که می‌توانیم، کوتاهی ننماییم؛ زیرا مطابق آیات و روایات، این مطلب از جمله اموری است که در روز قیامت از هر کسی پرسش و مؤاخذه خواهد شد. چنان‌که در تفسیر آیه شریفه:

﴿ثُمَّ لَتُسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ﴾^۴

و آیات دیگر، روایاتی وارد شده است.^۵

۱. «مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام»، ج ۱، باب ۳، ص ۳۷.

۲. ج ۸، ص ۳۵۲.

۳. «نهج البلاغه»، خطبه ۲۱۶؛ «بحار الانوار»، ج ۲۷، ص ۲۵۱.

۴. سپس در آن روز (همه شما) از نعمت‌هایی که داشته‌اید بازپرسی خواهید شد! سوره تکوین، آیه ۸.

۵. که مراد از این نعیم، آب و غذا و نعمت‌های مادی نیست؛ یعنی خداوند متعال از نعمت مادی بازخواست نخواهد کرد؛ زیرا این کار حتی از مردم عادی هم پسندیده نیست، چه رسد به خدای بی نیاز؛ بلکه مراد، ولایت و محبت اهل بیت علیهم السلام است بعد از

راه ادا نمودن حق امام

راه و طریق ادا نمودن حق امام زمان «عجل الله تعالى فرجه الشريف»، ابتدا سعی در شناخت و معرفت نسبت به آن حضرت است و سپس اهتمام و کوشش در اطاعت و فرمان برداری اوست؛ زیرا که او اینک صاحب الامر ماست و خداوند متعال فرموده است:

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ»؛^۱

ای مؤمنان! فرمان برداری نمایید از خدا و نیز از رسول او و صاحبان امر خود فرمان برداری کنید.

که مقصود از صاحبان امر، وجود مبارک امام زمان علیه السلام و یازده نفر از امامان و پدران معصوم اویند.^۲

یکی از دستورها و فرمان های واجب اطاعه ایشان که در توقیع شریف آن حضرت در کتاب های «کمال الدین»^۳ و «احتجاج»^۴

۱ | توحید و نبوت.

«عیون اخبار الرضا علیه السلام» ج ۲، ص ۱۲۹؛ «وسائل الشیعة» ج ۲۴، ص ۲۹۸؛ «بحار الانوار» ج ۷، ص ۲۷۲.

۱. سوره نساء، آیه ۵۹.

۲. از جمله حدیث امام باقر علیه السلام که فرمودند: مراد از «اولی الامر» که خداوند فرموده، فقط ما هستیم. «المیزان فی تفسیر القرآن» ج ۴، ص ۴۱۰ (عربی).

۳. «کمال الدین و تمام النعمه»؛ شیخ صدوق، ج ۲، ص ۴۸۳.

و «بحار الانوار»^۵ روایت شده، این است:

«واكثرُوا الدعاء بتعجيل الفرج فانّ ذلك فرجكم»^۶

«برای تعجیل در فرج بسیار دعا کنید؛ زیرا که این، فرج و گشایش کار شماست».

پس هر مؤمنی باید نهایت اهتمام و کوشش خود را در انجام این فرمایش حضرت به کار گیرد؛ به خصوص که تمام اسباب و عللی که باعث می شود ما در حق کسی دعا کنیم، همه در وجود اقدس امام زمان

۱- مؤلف آن محمد بن علی بن حسین بن بابویه قمی مشهور به شیخ صدوق سال ۳۰۵ هـ در قم به دنیا آمد، پدرش از ابوالقاسم حسین بن روح نوبختی یکی از نواب اربعه خواست تا از امام زمان علیه السلام تقاضا کند، تا ایشان دعا بفرماید، وی صاحب فرزندی شود و شیخ صدوق محصول دعای آن حضرت است. این پدر و پسر هر دو از بزرگان و محدثان شیعه و دارای تألیفات گران قدر فراوانی هستند، برخی از تألیفات شیخ صدوق چنین است:

۱- من لا یحضر الفقیه «یکی از کتب اربعه شیعه» ۲- مدینه العلم. ۳- کمال الدین و تمام النعمه ۴- التوحید ۵- الخصال ۶- معانی الاخبار ۷- امالی ۸- عیون اخبار الرضا علیه السلام. شیخ صدوق در سال ۳۸۱ هـ از دنیا رفت که مرقد شریفش اینک در شهر ری زیارتگاه عاشقان اهل بیت علیهم السلام است.

۴. «الاحتجاج» مرحوم طبرسی، ج ۲، ص ۴۶۹.

۵. «بحار الانوار» ج ۵۲، ص ۹۲.

۶. برخی منابع دیگر نیز چنین است: «الغیبه» شیخ طوسی، ص ۲۹۰؛ «کشف الغمه»، ج ۲، ص ۵۳۱؛ «منتخب الانوار»، ص ۱۲۲؛ «اعلام الوری»، ص ۴۵۲؛ «الخرائج و الجرائح»، ج ۳، ص ۱۱۱۳.

«عَجَّلَ اللهُ تعالى فرجه الشريف» جمع است؛ چنانکه این حقیر تمام آن جهات را به طور مفصل و به ترتیب حروف الفبا در باب چهارم کتاب «مکیال المکارم» جمع نموده‌ام.^۱

۱. «مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم» ج اول، الباب الرابع، ص ۴۵.

مطلب دوم

دعا

حال که دانستی یکی از راه‌های ادا نمودن حقّ امام زمان علیه السلام، دعا به آن حضرت و درخواست تعجیل در فرج و ظهور ایشان از خداوند متعال است؛ باید دانست که این دعای ما منافاتی ندارد با این مطلب که ما در تمام امور خود محتاج به آن جناب هستیم و آن بزرگوار واسطه تمام فیوضات هستند.

بزرگ‌ترین شاهد و دلیل ما بر اینکه این دو مطلب با هم منافاتی ندارند، همین امر و فرمان آن حضرت است که فرمودند برای فرج دعا کنید.^۱

مطلب فوق را به چند وجه می‌توان تقریر و توضیح نمود:

اول: با وجود آنکه حضرت ایشان در تمام صفات، کامل می‌باشد و واسطه همه فیض‌های الهی هستند؛ لکن به مقتضای بشر بودن، بعضی اموری که لازمه بشریت است، بر ایشان نیز عارض می‌شود؛ از قبیل: غم و اندوه، سختی و درد و بیماری و امتحان.

و خداوند متعال برای دفع این امور، اسبابی قرار داده که یکی از آنها دعا کردن است. لذا هم خودشان دعا می‌کردند و هم گاه دیگران را امر

۱. حدیثی که در پایان مطلب اول گفته شد.

می فرمودند که در حق ایشان دعا کنند. پس ما نیز به مقتضای محبتی که به ایشان داریم، باید دعا به آن وجود مبارک را از مهم ترین کارهای ضروری و لازم خود قرار دهیم. لذا این مطلب اصلاً منافاتی با شأن و مقام والای آنان نداشته و ندارد.

دوم: مطابق حدیثی که در کتاب «غیبت» شیخ نعمانی رحمته الله از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام روایت شده است و نیز توقیع شریف آن حضرت که در «احتجاج» نقل شده، یکی از اسباب و علل غایب شدن امام زمان علیه السلام زیادی گناهان ما می باشد.^۱

پس حال که مانع ظهور آن حضرت از جانب ماست، این ما هستیم که باید اقدام در رفع آن مانع کنیم؛ به توبه کردن، سعی و کوشش در دعا کردن و طلب ظهور و فرج برای آن جناب نمودن.

سوم: دعا به منزله هدیه است، لکن این هدیه بردن برای شخصی بزرگ، دلیل حاجت آن فرد نیست؛ بلکه علامت احتیاج شخص هدیه دهنده و نشانه محبت اوست به آن شخصی که هدیه را برای او می برد.

تفصیل این امور و بعضی دیگر از مطالب را در باب پنجم کتاب «مکیال المکارم» ذکر نموده ام.

۱. «فما یحبسنا عنهم الا ما یتصل بنا منهم ممّا نکرهه و لا نؤثره منهم...» هیچ چیزی ما را از شیعیانمان پنهان و محبوس نمی کند؛ مگر آنچه که از خود ایشان به ما می رسد، از آنچه مورد کراهت ماست و برای آنان نمی پسندیم. «احتجاج» طبرسی، ج ۲، ص ۴۹۸؛ «بحارالانوار»، ج ۵۲، ص ۱۷۷.

مطلب سوم

دعای امامان برای امام زمان علیه السلام

اگر کسی در حالات و دعا‌های ائمه اطهار علیهم السلام تحقیق و بررسی داشته باشد خواهد فهمید که چه مقدار نسبت به دعا کردن برای حضرت صاحب الزمان «عجل الله تعالی فرجه الشریف» و درخواست فرج آن حضرت از خداوند متعال اهتمام داشته‌اند. اگر می‌خواهید به صدق این ادعا آگاه شوید، این موارد را ملاحظه نمایید:

- ۱- دعای حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام در ضمن حدیثی که در «غیبت نعمانی»^۱ روایت شده است.
- ۲- دعای حضرت سید الساجدین علیه السلام در روز عرفه که در «صحیفه سجادیه»^۲ آمده است.

۱. «الغیبة» مرحوم نعمانی، ص ۱۴۰.

۲. «صحیفه کامله سجادیه» امام زین العابدین علیه السلام دعای ۴۷؛ «اقبال الاعمال» سید بن طاووس، ج ۲، ص ۹۳.

- ۳- دعای بعد از نماز ظهر و نماز عصر روز جمعه که در کتاب «جمال الاسبوع»^۱ روایت شده است.
 - ۴- دعای حضرت صادق علیه السلام برای آن حضرت در بعد از نماز ظهر که در «فلاح السائل»^۲ و «بحار الانوار» نقل شده است.
 - ۵- دعای امام صادق علیه السلام در صبح بیست و یکم ماه رمضان که در «اقبال الاعمال»^۳ نقل شده.
 - ۶- دعای امام موسی کاظم علیه السلام بعد از نماز عصر که در «فلاح السائل»^۴ روایت شده.
 - ۷- دعای امام رضا علیه السلام که در «جمال الاسبوع»^۵ روایت شده.
 - ۸- دعای امام محمد تقی علیه السلام که در «کافی» روایت شده.
 - ۹- دعای امام حسن عسکری علیه السلام که در «مہج الدعوات»^۶ روایت شده.
-
۱. «اللهم صل علی ولیک و ابن اولیائک الذین فرضت طاعتهم...»؛ «جمال الاسبوع» سید بن طاووس، ص ۴۹۳.
 ۲. «اللهم صل علی محمد و آل محمد و عجل لولیک الفرج»؛ «فلاح السائل» سید بن طاووس، ص ۱۶۸.
 ۳. «اقبال الاعمال» سید بن طاووس، ص ۲۰۰؛ «بحار الانوار» ج ۹۵، ص ۱۵۷.
 ۴. «فلاح السائل» سید بن طاووس، ص ۱۹۹.
 ۵. که ابتدای دعا چنین است: اللهم ارفع عن ولیک و خلیفتک... «جمال الاسبوع» ص ۵۰۶؛ «مصابح المتہجد» شیخ طوسی، ص ۴۰۹؛ «بحار الانوار» ج ۹۲، ص ۳۳۰؛ «مفاتیح الجنان»، شیخ عباس قمی.
 ۶. «مہج الدعوات» سید بن طاووس، ص ۲۷۳.

- ۱۰- دعایی که از خود امام زمان علیه السلام در «کمال الدین»^۱ روایت شده است.
- ۱۱- قنوت نماز ظهر جمعه که در «جمال الاسبوع»^۲ روایت شده.
- ۱۲- دعای بعد از دو رکعت اولی نماز نافله شب که در «مصباح المتهجد»^۳ و «مفتاح الفلاح»^۴ نقل شده.
- ۱۳- دعای روز بیست و پنجم ماه ذی قعدة.^۵
- ۱۴- دعای صبح هر روز جمعه.^۶
- ۱۵- دعای بعد از نمازهای فریضه.^۷
- ۱۶- دعای وقت رفتن به مسجد در روز جمعه.
- ۱۷- دعای افتتاح.^۸

۱. «کمال الدین و تمام النعمة» ج ۲، ص ۵۱۲.
۲. حدیث از امام رضا علیه السلام: «جمال الاسبوع» ص ۴۱۳؛ همچنین «مصباح المتهجد» ص ۳۶۶؛ «بحار الانوار» ج ۸۶، ص ۲۵۱.
۳. «مصباح المتهجد» شیخ طوسی، ص ۱۳۶.
۴. «مفتاح الفلاح» شیخ بهایی، ص ۲۸۹.
۵. «اللهم داحی الکعبة و فائق الحبة...» دعای روز دحو الارض: «مصباح المتهجد» ص ۶۶۹؛ «اقبال الاعمال» ص ۳۱۲؛ «البلد الامین» ص ۲۴۳؛ «مفاتیح الجنان»، اعمال روز دحو الارض.
۶. «اللهم بلغ مولای صاحب الزمان...»؛ «بحار الانوار» ج ۹۹، ص ۱۱۰؛ «مفاتیح الجنان» بعد از دعای ندبه و نیز دعای عهد امام زمان علیه السلام.
۷. از جمله آنچه که در اولین دعای مطلب هشتم همین کتاب از امام محمد تقی علیه السلام ذکر خواهد شد.
۸. «مصباح المتهجد» ص ۵۷۷؛ «التهذیب» شیخ طوسی؛ ج ۳، ص ۱۰۸؛ «جمال الاسبوع»

و موارد دیگری که بیان آن موجب طولانی شدن بحث می شود. از قسمتی از عبارت دعای روز عرفه و دعایی که در باب قنوت روز جمعه در «جمال الاسبوع»^۱ روایت شده و نیز برخی ادله دیگر معلوم می شود که مؤمن هرگاه می خواهد دعایی بنماید، ابتدا باید برای حضرت صاحب الزمان عجل الله تعالی فرجه و ظهور آن جناب دعا کند؛ لکن از آنجا که بنای این کتاب بر اختصار است، به همین مقدار اکتفا می کنیم.

حدیث شریف

شیخ بزرگوار محمد بن ابراهیم نعمانی رحمته الله به سند خود از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده که فرمودند:

«روزهای جمعه برای حضرت رسول و امیر مؤمنان و امام حسن و امام حسین علیهم السلام در نزد عرش خداوند متعال، منبرهایی از نور گذاشته

۱ سید بن طاووس، ص ۲۹۴؛ «بحار الانوار» ج ۲۴، ص ۱۶۶؛ «مفاتیح الجنان» شیخ عباس قمی.

۱. مؤلف آن مرحوم سید رضی الدین علی بن موسی بن جعفر بن طاووس در ۱۵ محرم سال ۵۸۹ هجری قمری در حله به دنیا آمد. وی فقیه و ادیب و شاعری توانا بوده که سفرهای زیادی داشته و کتابهای متعدد ادعیه و روایت و زیارات تألیف نموده است. و در ۶۶۴ هجری قمری در بغداد وفات کرده؛ لکن بدن مطهرش در حرم امیرالمؤمنین علیه السلام به خاک سپرده شده است.

می شود و ایشان بر آن منبرها می نشینند؛ آن گاه همه فرشتگان و ارواح پیامبران و مؤمنان نزد آنان جمع شده، درهای آسمان گشوده می شود. هنگامی که ظهر جمعه فرا می رسد، آن حضرات دعا می کنند که:

خدایا! نزدیک گردان آن وعده ای را که در کتاب خود و در این آیه شریفه فرمودی:

﴿وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ...﴾^۱

«خداوند به کسانی از شما که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده اند وعده می دهد که قطعاً آنان را حکمران روی زمین خواهد کرد...»^۲

آنگاه ملائکه و پیغمبران نیز مثل همین دعا را از خداوند درخواست می کنند، سپس حضرت رسول و امیرالمؤمنین و امام حسن و امام حسین علیهم السلام سجده می نمایند و می گویند:

خدایا! غضب نما بر کسانی که هتک حرمت تو را نمودند و بندگان پسندیده تو را کشتند و یا آنان را خوار کردند.

پس خداوند نیز آنچه را که بخواهد مقدر می فرماید. روز تحقق این

۱. سوره نور، آیه ۵۵.

۲. وعده در این آیه شریفه، وعده ظهور و حکومت امام زمان علیه السلام و نیز رجعت و دولت ائمه اطهار علیهم السلام است که در آخر الزمان رخ می دهد. از مرحوم مؤلف.

امر نیز فقط در نزد خداوند متعال معلوم است.^۱

مؤلف گوید:

مراد از آن روز، زمان ظهور و حکومت حضرت صاحب الامر «عجل الله تعالی فرجه الشریف» است؛ چنانکه در روایات دیگر به آن تصریح شده است.^۲

شبهه: چنانچه کسی پرسد: اگر دعای ائمه اطهار علیهم السلام مستجاب است و چنین دعا کرده‌اند، پس چرا ظهور امام زمان علیه السلام اینقدر عقب افتاده است؟

جواب: ما و هیچ کسی به وقت ظهور آن حضرت آگاه نیستیم که چه زمانی است. حال چه اشکالی دارد که اگر دعای حضرت پیامبر و ائمه و ملائکه و انبیاء و مؤمنین برای تعجیل در ظهور آن حضرت نبود، خداوند متعال، ظهور آن جناب را در زمان بسیار دوری مقدر فرموده

۱. «غیبت نعمانی» ص ۲۷۶؛ «بحار الانوار» ج ۵۲، ص ۲۹۷.

۲. اسحاق بن عمار از امام علیه السلام سؤال می‌کند که مراد از «یوم الوقت المعلوم» در آیه شریفه چیست؟ فرمودند: «الوقت المعلوم یوم قیام القائم...»، مراد از روز وقت معلوم، همان روز قیام حضرت مهدی علیه السلام است. «بحار الانوار»، ج ۵۲، ص ۳۷۷.

مشابه این حدیث در کتاب‌های دیگر نیز آمده است: «کمال الدین»، ج ۲، ص ۳۷۱؛ «اعلام الوری» طبرسی، ص ۴۳۴؛ «تأویل الآیات» استرآبادی، ص ۴۹۸؛ «تفسیر عیاشی»، ج ۲، ص ۲۴۲؛ «دلائل الامامه» طبری، ص ۲۴۰؛ «کشف الغمه» اربلی، ج ۲، ص ۵۲۴؛ «کفایة الاثر» خزاز قمی، ص ۲۷۴؛ «منتخب الانوار»، ص ۲۰۳.

باشد، لکن به جهت اهتمام آن بزرگواران در دعا برای ظهور حضرت، خداوند نیز زمان نزدیک‌تری را مقدر فرموده؛ هرچند همان زمان نزدیک‌تر هم فرا نرسیده است.

در مورد این سؤال، جواب‌های دیگری هم هست که در کتاب «مکیال المکارم» ذکر نموده‌ام.

در یکی از روایات آمده است:

«از زمانی که خداوند متعال دعای حضرت موسی و هارون را اجابت فرمود، تا زمانی که بر فرعونیان غلبه کردند، چهل سال طول کشید».^۱
پس مؤمن باید صبر نماید و از دعا کردن خسته نشود.

۱. در حدیثی از امام صادق علیه السلام نقل شده است: «الکافی» ج ۲، ص ۴۸۹؛ «خصال» شیخ صدوق، ج ۲، ص ۵۳۹؛ «ارشاد القلوب» دیلمی، ج ۲، ص ۱۵۱؛ «تفسیر عیاشی» ج ۲، ص ۱۲۷؛ «عدة الداعی» ابن فهد حلی، ص ۲۰۳؛ «بحار الانوار» ج ۱۳، ص ۱۲۸.

مطلب چهارم

سرّ اهتمام امامان علیهم‌السلام در دعا برای ظهور امام زمان علیه‌السلام

در این مبحث به بیان راز و سرّ اهتمام فراوان ائمه طاهرين علیهم‌السلام در دعا به حضرت صاحب الزمان علیه‌السلام و طلب فرج و ظهور آن جناب از خداوند عالمیان می‌پردازیم؛ لکن در این مختصر فقط به بیان یک وجه اکتفا می‌نماییم:

دعا کردن برای کسی، فرع و نشانه محبّت به آن فرد می‌باشد. و مهم‌ترین سبب و علّت محبّت و دوستی نیز آن است که کسی وجود دیگری را منشأ خیر و برکت بداند و همین وجود خیر در هر کسی مقتضی و موجب محبّت به اوست. پس هر قدر معرفت و شناخت ما به وجود خیر و نیکی در کسی بیشتر گردد، محبّت به او نیز بیشتر و کامل‌تر خواهد شد و هر چه محبّت زیادتر باشد اهتمام در دعا به وجود مبارک او نیز بیشتر می‌گردد.

البته واضح و روشن است که معرفت و شناخت حقیقی نسبت به وجود مبارک حضرت صاحب الزمان «عجل الله تعالی فرجه الشریف» و شناسایی خیرات و نیکی‌های وجود اقدس آن حضرت به صورت کامل برای هیچکس جز رسول خدا و ائمه طاهرين «صلی الله علیه و علیهم» ممکن و میسر نیست؛ زیرا که آنان از شجره طیبه واحدی می‌باشند و کسی دیگر از مخلوقات را توان آن نیست که به شؤن

و مقامات آنان احاطه پیدا کند. بنابراین محبت ایشان به آن جناب، از اکمل و اعظم محبت‌هاست؛ به همین جهت است که آنان، بیش از هر کسی در دعا به وجود مبارک امام زمان علیه السلام و طلب فتح و نصرت و فرج برای آن حضرت اهتمام و سعی و تلاش دارند.

از همین بیان نیز نکته و علت فرمایش امام صادق علیه السلام روشن می‌شود، در آن حدیثی که شیخ نعمانی در کتاب «غیبت»^۱ خود روایت کرده که حضرت فرمودند:

«اگر من زمان حضرت قائم علیه السلام را درک می‌نمودم، تا زنده بودم او را خدمت می‌کردم».^۲

مؤمنان نیز همچنین هستند؛ یعنی هر کدام که معرفت و شناختش به امام زمان علیه السلام و خیرات و جود مبارک آن جناب کامل‌تر است، محبتش نیز کامل‌تر خواهد بود و هرچه محبتش کامل‌تر باشد، اهتمام و سعی او نیز در دعاگویی به آن حضرت کامل‌تر و زیاده‌تر است.

یارب آن طلعت زیبا ز پس پرده غیبت

تو برون آور و ما را به لقایش برسان

آنچه مانع ز ظهورش شده از جا بردار

و آنچه اسباب ظهور است برایش برسان

دشمنانش همه تن‌ها ز روان خالی ساز

دوستانش همه را بوسه به پایش برسان

۱. «الغیبة» شیخ نعمانی، ص ۲۴۵.

۲. «بحار الانوار»، ج ۵۱، ص ۱۴۸.

مطلب پنجم

منافع دنیوی دعا برای امام زمان علیه السلام

مطلب پنجم در بیان فواید و منافع دنیوی است که با دعا کردن برای امام زمان علیه السلام و طلب فرج و ظهور آن حضرت حاصل می شود. و ما در این مختصر به ذکر ده فایده اکتفا می کنیم:

۱- دعا موجب طول عمر می شود؛

زیرا که دعا کردن برای امام زمان علیه السلام نوعی صله رحم پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله است و در کتاب تفسیر امام حسن عسکری علیه السلام چنین آمده است:

«صله رحم پیامبر خدا صلی الله علیه و آله افضل و واجب تر از صله رحم خود شخص است».^۱

بنابراین، فوایدی که از صله رحم خود شخص، حاصل می شود، در صله رحم پیامبر صلی الله علیه و آله به طور کامل تر و بهتر حاصل خواهد شد که یکی از آن فواید، طول عمر می باشد.

۱. «تفسیر الامام العسکری علیه السلام» ص ۲۰۶.

در «کافی»^۱ از حضرت امام صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«صله رحم، اعمال را پاکیزه و بلاها را دفع می‌کند و باعث آسان شدن حساب قیامت و طولانی شدن عمر می‌گردد».^۲

با این بیان می‌توان گفت که هر نوع خدمتی به امام زمان علیه السلام باعث رسیدن به این منافع و فواید خواهد شد؛ به خصوص در ثواب و اثر دعا به آن حضرت که روایت آن ذکر خواهد شد که موجب طول عمر می‌شود.

۲- دعا موجب دفع بلاها و وسعت روزی است.

در «کافی»^۳ به سند صحیح از امام صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«دعا نمودن به برادر دینی خود در غیاب او، روزی را زیاد و بدی‌ها را از وی دور می‌کند».^۴

و مسلم است که هرچه آن مؤمن دعا شونده، بهتر و با فضیلت‌تر باشد، حصول این فایده، بیشتر و کامل‌تر خواهد بود. پس دعا به وجود

۱. «الکافی»، ج ۲، ص ۱۵۷.

۲. «تفسیر عیاشی» محمد بن مسعود عیاشی، ج ۲، ص ۲۱۰؛ «مجموعه ورام» ورام بن ابی فراس، ج ۲، ص ۱۹۷؛ «بحارالانوار»، ج ۷۱، ص ۱۰۰.

۳. «الکافی»، ج ۲، ص ۵۰۷.

۴. «امالی» شیخ صدوق، ص ۴۵۵؛ «روضه الواعظین» فتال نیشابوری، ج ۲، ص ۳۲۸؛ «عدة الداعی» ابن فهد حلی، ص ۱۸۳؛ «مکارم الاخلاق» طبرسی، ص ۲۷۵؛ «وسائل الشیعه» شیخ حر عاملی، ج ۷، ص ۱۰۶؛ «بحارالانوار»، ج ۹۰، ص ۳۵۸.

حضرت صاحب الزمان «عجل الله تعالى فرجه الشريف» در عصر غیبت که افضل همه خلائق و اصل و سرچشمه ایمان است، بیش از دعا به هر مؤمنی، سبب رسیدن به این منفعت بزرگ خواهد بود.

۳- دعا به امام زمان علیه السلام موجب اجابت سایر دعاهاست.

هر که بر دعا برای امام زمان علیه السلام مواظبت و مراقبت داشته باشد، سبب مستجاب شدن سایر دعاهاست که فرد در حق خود یا دیگران می‌کند که حدود ده وجه برای این مطلب در کتاب «مکیال المکارم» ذکر نموده‌ام.^۱

پس سزاوار است که شخص مؤمن در ابتدای تمام دعاهايش، اول برای وجود امام زمان علیه السلام و ظهور و فرج آن حضرت دعا کند.

۴- تشرف به ملاقات امام زمان «عجل الله تعالى فرجه»؛

یکی از فواید دعا برای امام زمان علیه السلام شرفیاب شدن به ملاقات آن جناب است در بیداری یا خواب؛ چنان‌که در خصوص دعای دوم که ذکر می‌شود و نیز برخی دعاهاى دیگر روایت شده است.

در «بحار الانوار»^۲ و دیگر کتاب‌های روایی از حضرت صادق علیه السلام نقل شده که فرمودند:

«هر که بعد از نماز صبح و ظهر بگوید: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ

۱. «مکیال المکارم فی فوائد الدعا للقائم»، ج ۱، ص ۳۳۲.

۲. «بحار الانوار» علامه مجلسی، ج ۸۳، ص ۷۷.

مُحَمَّدٌ وَ عَجَّلَ فَرَجَهُمْ»، نمیرد تا به فیض ملاقات حضرت قائم علیه السلام مشرّف شود.^۱

ظاهر این است که مقصود مداومت بر این عمل می باشد که شامل دعا و صلوات بر محمد و آل محمد و نیز درخواست تعجیل فرج ایشان است که با ظهور حضرت قائم «عجل الله تعالی فرجه الشریف» حاصل می شود.

۵- زیاد شدن نعمت های الهی؛

بیان این فایده به این مطلب است که به نص صریح آیه قرآن،^۲ شکر نعمت، سبب زیاد شدن نعمت می شود و وجود مبارک امام زمان علیه السلام نیز از بزرگ ترین و بالاترین نعمت های الهی است، علاوه بر اینکه خود، واسطه تمام نعمت های ظاهری و باطنی می باشد؛ چنان که در اخبار متواتر و فراوانی بیان شده؛ از جمله در «بحار الانوار»^۳ و غیره، از حضرت امام زین العابدین علیه السلام روایت شده که به ابو حمزه ثمالی^۴ فرمودند:

۱. «مصباح المتعجد» شیخ طوسی، ص ۳۶۸؛ «مستدرک الوسائل» محدث نوری، ج ۵، ص ۹۶.

۲. «وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ»؛ و (همچنین به خاطر بیاورید) هنگامی را که پروردگارتان اعلام داشت: «اگر شکرگزاری کنید، (نعمت خود را) بر شما خواهم افزود؛ و اگر ناسپاسی کنید، مجازاتم شدید است!» سوره ابراهیم، آیه ۷.

۳. «بحار الانوار» ج ۷۳، ص ۱۸۵.

۴. ابو حمزه ثمالی که نام وی ثابت بن دینار می باشد، از اصحاب خاص امامان علیهم السلام بوده که هم از امام سجاده علیه السلام و هم امام باقر علیه السلام و هم امام صادق علیه السلام و امام

«ای ابو حمزه! مبادا که در ساعات بین طلوع فجر و طلوع آفتاب خواب باشی؛ چرا که در آن ساعت، خداوند متعال روزی بندگان را تقسیم می‌فرماید و البته که آنها را به دست ما جاری می‌گرداند».^۱

پس شکرگزاری نعمت آن وجود مبارک، لازم و ضروری است و سبب زیادی نعمت می‌شود؛ چرا که دعا برای آن جناب، نوعی شکرگزاری است.

در کتاب «کمال الدین»^۲ و غیر آن از محمد بن زیاد ازدی^۳ روایت شده که می‌گوید:

از حضرت امام موسی کاظم علیه السلام در مورد تفسیر آیه شریفه: ﴿وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعْمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً﴾^۴ پرسیدم، حضرت فرمودند:

«نعمت ظاهره، امام ظاهر و آشکار است و نعمت باطنه، امام غایب است».

گفتم: آیا چنین است که یکی از امامان غایب می‌شود؟

امام فرمودند:

«آری، آن امام از چشم‌های مردم غایب می‌شود؛ ولی یاد او از

۱. کاظم علیه السلام روایت نقل کرده است. از امام رضا علیه السلام نقل شده که ابو حمزه ثمالی در زمان خودش مانند لقمان در زمانش بوده که چهار امام را خدمت نموده است.

۱. «بصائر الدرجات» محمد بن حسن صفار، ص ۳۴۳.

۲. «کمال الدین و تمام النعمه» ج ۲، ص ۳۶۸.

۳. محمد بن زیاد ازدی که همان محمد بن ابی عمیر است، از اصحاب امام کاظم علیه السلام می‌باشد. «رجال نجاشی»، ص ۳۲۶؛ «معجم الرجال» مرحوم آیت الله خویی.

۴. ... و نعمت‌های آشکار و پنهان خود را به طور فراوان بر شما ارزانی داشته است؟!
سوره لقمان، آیه ۲۰.

دل‌های مؤمنان غایب نمی‌شود. او دوازدهمین امام از ماست که خداوند متعال هر مشکلی را برایش آسان می‌کند و هر ناهمواری را برایش هموار می‌نماید، گنج‌های زمین را برایش آشکار و هر دوری را برایش نزدیک می‌سازد، به وسیله او هر سرکش و ستمکاری را نابود و هر شیطان نابکاری را هلاک می‌کند. او پسر سیده کنیزان است که جریان ولادتش بر مردم مخفی می‌شود و بردن نامش نیز تا آن زمان که خداوند متعال او را ظاهر گرداند، حلال نخواهد بود. او زمین را از عدل و داد پر می‌کند همچنان‌که از ظلم و ستم پر شده باشد.^۱

۶- دعا موجب جلب یاری خدا و غلبه بر دشمنان می‌شود.

یکی دیگر از فواید دعا برای امام زمان علیه السلام این است که سبب جلب یاری خداوند متعال و غلبه شخص دعا کننده بر دشمنان می‌شود؛ زیرا که دعا برای آن حضرت، نوعی یاری رساندن به آن جناب است و یاری ایشان نیز یاری خدا می‌باشد و حق تعالی در چند آیه از قرآن مجید وعده فرموده است که یاری نماید هر که او را یاری کند؛ از جمله در آیه شریفه: ﴿وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ﴾^۲؛ همانا یاری می‌فرماید خدای تعالی البته هر کسی را که خدا را یاری کند.

۱. «بحار الانوار»، ج ۵۱، ص ۱۵۰؛ «کفایة الاثر» خزّاز قمی، ص ۲۷۰.

۲. سوره حج، آیه ۴۰.

و نیز آیه شریفه: «إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ»^۱؛ اگر شما خدا را یاری کنید، خدا هم شما را یاری می‌کند.

۷- برگشت به دنیا در زمان ظهور امام زمان علیه السلام؛

چنان‌که در کتاب «حديقة الشيعة»^۲ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده و نیز در فضیلت دعای عهدنامه^۳ به خصوص، در کتب متعددی مانند «بحار الانوار» و غیره روایت شده است.

۸- ثبوت ایمان و نجات از فتنه‌های آخرالزمان؛

دعا برای تعجیل فرج و ظهور امام زمان «عجل الله تعالی فرجه

۱. سوره محمد، آیه ۷.

۲. کتابی است فارسی در اثبات نبوت خاصه و امامت امیرالمؤمنین و سایر امامان علیهم السلام تا امام زمان علیه السلام در فضایل و مناقب ایشان که منسوب به المولی احمد بن محمد الاردبیلی، متوفی ماه صفر (۹۹۳ هـ.ق) است که در حرم امیرالمؤمنین علیه السلام دفن شده است.

زهد و تقوای مرحوم به حدی بود که به «مقدس اردبیلی» مشهور گشت. «الذريعة الى تصانيف الشيعة» آقا بزرگ تهرانی، ج ۶، ص ۳۸۵؛ «اعیان الشیعه» سید محسن امین عاملی، ج ۳، ص ۸۱.

۳. از امام صادق علیه السلام نقل شده که هر کسی دعای عهد را چهل صباح بخواند از یاران حضرت قائم علیه السلام خواهد شد و اگر قبل از ظهور بمیرد خداوند او را به هنگام ظهور از قبر بیرون می‌آورد...؛ اول آن چنین است: اللهم ربّ النور العظيم وربّ الكرسي الرفيع

«المزار الكبير» شیخ مفید، ص ۶۶۳؛ «بحار الانوار»، ج ۵۳، ص ۹۵؛ «مستدرک الوسائل»، ج ۵، ص ۳۹۳.

الشریف» باعث ثبوت ایمان و نجات از مهلکه‌ها و فتنه‌های آخرالزمان می‌شود. دلیل بر این مطلب، حدیثی است که شیخ صدوق رحمه الله در «کمال الدین»^۱ از احمد بن اسحاق قمی رحمه الله روایت فرموده که او می‌گوید:

به محضر امام حسن عسکری علیه السلام رسیدم تا از آن جناب در مورد امام و جانشین بعد از ایشان بپرسم، پیش از اینکه من سؤال خود را مطرح کنم، آن جناب فرمود:

«ای احمد بن اسحاق! به درستی که خداوند متعال از زمان خلقت آدم تاکنون زمین را خالی از «حجّت» نگذاشته است و تا قیامت نیز خالی از «حجّت» نمی‌گذارد، همان حجّتی که به وسیله او بلاها را از اهل زمین دفع می‌کند و به برکت وی باران می‌بارد و برکات زمین را بیرون می‌آورد.

احمد بن اسحاق می‌گوید: عرض کردم: یا بن رسول الله! پس امام و جانشین بعد از شما کیست؟

آن حضرت با عجله داخل اطاق رفتند و بیرون آمدند؛ در حالی که پسری حدود سه ساله که رویش چون ماه شب چهارده بود به همراه آورد و فرمود:

«ای احمد بن اسحاق! اگر به جهت کرامت و بزرگی تو نزد خدا و حجّت‌های او نبود من این پسر را به تو نشان نمی‌دادم. او همانم

۱. «کمال الدین و تمام النعمه» ج ۲، ص ۳۸۴.

و هم کنیه پیامبر ﷺ است که زمین را از عدل و داد پر می‌کند؛ چنان‌که از ظلم و جور پر شده باشد.

ای احمد بن اسحاق! مثل او در این امت همانند خضر و ذوالقرنین است. به خدا قسم! وی غیبتی طولانی خواهد داشت؛ به گونه‌ای که هیچ‌کسی از هلاکت در زمان غیبت نجات نمی‌یابد؛ مگر آن که خدا او را بر قول و اعتقاد به امامت وی ثابت کند و به او توفیق دهد که برای تعجیل فرج و ظهور ایشان دعا نماید».

احمد بن اسحاق می‌گوید، گفتم:

ای مولای من! علامت و نشانه‌ای به من بنما تا دلم مطمئن و آرام شود.

ناگهان آن پسر به زبان عربی فصیح، سخن آغاز کرد و فرمود:

«منم بقية الله در زمین، و انتقام گیرنده از دشمنان خدا.

ای احمد بن اسحاق! پس بعد از این دیگر دنبال علامت و نشانه‌ای نباش».^۱

۹- دفع بلاها؛

دفع شدن بلاها و عقوبت‌ها از کسانی که مستحق آن می‌باشند به برکت اینکه دیگران برای ظهور امام زمان «عجل الله تعالی فرجه الشریف» دعا می‌کنند؛ زیرا همان‌طور که در فایده قبلی بیان شد، دعا

۱. «کمال الدین و تمام النعمة»، ج ۲، ص ۳۸۴؛ «اعلام الوری» طبرسی، ص ۴۳۹؛ «الصراط

المستقیم» نباطی بیاضی، ج ۲، ص ۲۳۱؛ «منتخب الانوار»، ص ۱۴۳.

برای امام زمان علیه السلام سبب ثبوت بر ایمان؛ بلکه علامت آن، و باعث نجات از فتنه‌های آخرالزمان است و از همین فایده، منافع دیگری نیز حاصل می‌شود که آن محفوظ بودن دیگران از بلاها و عقوبت‌های ناگهانی است، به برکت وجود کسانی که برای امام زمان علیه السلام دعا می‌کنند؛ چنان‌که در «بحارالانوار»^۱ از حضرت صادق علیه السلام^۲ روایت شده که فرمودند:

«زمانی بر مردم خواهد آمد که امام آنها پنهان می‌شود؛ خوشا به حال کسانی که در آن زمان بر امر امامت ما ثابت و استوار هستند. به درستی که کمترین چیزی که از ثواب برای آنان می‌باشد این است که خداوند متعال، آنها را ندا می‌فرماید:

ای بندگان من! شما به سرّ من ایمان آوردید و حجت غایب مرا تصدیق نمودید. پس مژده باد بر شما به ثواب نیکو از جانب من، به راستی که شما بندگان و کنیزان من هستید، همانا اعمال خوب شما را قبول و اعمال زشت شما را عفو می‌کنم و شما را می‌آمزم. به برکت شما، باران را بر بندگانم می‌بارم و بلا را از ایشان دفع می‌کنم. و اگر شما نبودید، همانا عذاب خود را بر آنان نازل می‌کردم».^۳

۱. «بحارالانوار»، ج ۵۲، ص ۱۴۵.

۲. آنچه ما یافتیم روایت از امام باقر علیه السلام می‌باشد.

۳. «کمال الدین و تمام النعمه»، ج ۱، ص ۳۳۰؛ «منتخب الانوار»، ص ۷۹.

۱۰- امید به نزدیک شدن ظهور و فرج امام زمان علیه السلام؛

امید است که به برکت دعا کردن و تضرع مؤمنان در درخواست تعجیل فرج و ظهور امام زمان علیه السلام این امر عظیم، زودتر واقع گردد. شاهد بر این مطلب حدیثی است که در «بحار الانوار»^۱ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«خداوند متعال به حضرت ابراهیم علیه السلام وحی نمود که پسری به او عطا می فرماید.

وقتی خبر را به همسرش ساره بیان کرد، ساره گفت: چگونه از من فرزند متولد می شود؛ با وجود آنکه من پیر شده‌ام و زمان بارداری من گذشته است؟! خدای عز و جلّ به ابراهیم وحی فرمود: به همین زودی از ساره فرزندی برای تو متولد خواهد شد؛ ولی به جهت اینکه وحی ما را از روی تعجب ردّ کرد، فرزندان او چهارصد سال به دست دشمنان، گرفتار و معذب خواهند شد. و این همان زمانی بود که بنی اسرائیل گرفتار فرعونیان شدند.

وقتی گرفتاری آنان در میان فرعونیان طول کشید، به زاری در آمدند و چهل روز گریه کردند و با توجه به سوی خدا، طلب فرج نمودند؛ لذا خداوند متعال به موسی و هارون وحی فرستاد که آنها را از عذاب فرعونیان خلاص خواهد فرمود؛ با وجود آنکه هنوز یکصد و هفتاد

۱. «بحار الانوار»، ج ۴، ص ۱۱۸ و ج ۵۲، ص ۱۳۱.

سال از آن چهار صد سال باقی مانده بود».

آنگاه حضرت صادق علیه السلام فرمودند:

«شما هم اگر این چنین رفتار می کردید؛ یعنی همه اتفاق می نمودید و با گریه و زاری، فرج ما را از خداوند طلب می کردید، البته که خدای متعال فرج ما را ظاهر می فرمود؛ اما چون شما مانند آنها رفتار نمی کنید، این امر به نهایت خود که باید، خواهد رسید».^۱

۱. «تفسیر عیاشی»، ج ۲، ص ۱۵۴؛ «مستدرک الوسائل»، ج ۵، ص ۲۳۹.

مطلب ششم

منافع اخروی دعا برای امام زمان علیه السلام

مباحث این قسمت کتاب در بیان فواید و برکات اخروی مداومت و اهتمام در دعا به وجود مبارک امام زمان علیه السلام و درخواست از خدا بر تعجیل در ظهور و فرج آن حضرت است.

ما بیش از صد فایده را در این زمینه با دلیل و برهان در کتاب «مکیال المکارم»^۱ ذکر نموده‌ایم، لکن چون بنای این رساله بر اختصار است فقط برخی از آن فواید را به طور فهرست‌وار بر می‌شمریم تا برای خوانندگان ملال آور نباشد:

- ۱- برخورداری از شفاعت حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله در قیامت.^۲
- ۲- بهره‌مندی از شفاعت حضرت فاطمه زهرا علیها السلام.^۳
- ۳- رسیدن به شفاعت حضرت صاحب الزمان علیه السلام.
- ۴- دعا برای امام زمان علیه السلام اظهار محبت به آن جناب است.

۱. «مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام»، ج ۱، الباب الخامس، ص ۲۷۸.

۲. «الکافی»، ج ۴، ص ۶۰؛ من لا یحضره الفقیه «شیخ صدوق، ج ۲، ص ۶۵؛ «التهذیب»

شیخ طوسی، ج ۴، ص ۱۱۱؛ «وسائل الشیعه» شیخ حر عاملی، ج ۱۶، ص ۳۳۲.

۳. «مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام»، ص ۴۷۰.

- و در «کافی»^۱ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند:
- «اگر کسی از اهل ایمان را دوست داری، محبت خود نسبت به او را اظهار کن؛ زیرا این کار سبب زیادی و ثبات محبت و دوستی می شود».^۲
- ۵- دعا برای امام زمان علیه السلام و درخواست ظهور آن حضرت از خداوند متعال، علامت و نشانه انتظار است و انتظار نیز ثواب های بسیار دارد که در کتاب «نور الابصار» ذکر نموده ام.^۳
- ۶- دعا برای صاحب الامر علیه السلام سبب احیای امر آن حضرت و نیز موجب سرور و شادمانی شخص در قیامت می شود.
- ۷- دعا باعث دور شدن شیطان از شخص دعا کننده می شود.
- ۸- با همین دعا کردن می توان برخی از حقوق آن حضرت را ادا نمود.^۴
- ۹- دعا برای امام زمان علیه السلام سبب تعظیم خداوند منان است که آن اعظم عبادات؛ بلکه روح آنها می باشد.
- ۱۰- این دعا نوعی توسل جستن به «وسیله الهی» است که در آیه شریفه به آن امر فرموده:
- «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي

۱. «الكافی»، ج ۲، ص ۶۴۴.

۲. «المحاسن» احمد بن محمد برقی، ج ۱، ص ۲۶۶؛ «وسائل الشیعه»، ج ۱۲، ص ۵۴.

۳. «نور الابصار فی فضیلة الانتظار»، که به نام «چشم روشنی منتظران» توسط انتشارات مسجد مقدس جمکران چاپ شده است.

۴. «مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام»، ص ۳۰۵.

سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ»^۱؛

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! از (مخالفت فرمان) خدا بپرهیزید!
و وسیله‌ای برای تقرب به او بجوئید! و در راه او جهاد کنید، باشد که
رستگار شوید!

۱۱- با دعا به آن حضرت، مزد رسالت حضرت رسول خدا ﷺ نیز
حاصل می‌شود؛ زیرا این دعا نوعی اظهار مودّت و محبّت به اهل بیت
پیامبر ﷺ است که خداوند آن را مزد رسالت قرار داده است؛ آنجا که
فرموده:

«قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى»^۲؛

... بگو: «من هیچ پاداشی از شما بر رسالتم درخواست نمی‌کنم جز
دوست داشتن نزدیکانم [اهل بیت] ...».

۱۲- دعا برای امام زمان علیه السلام باعث آمرزش گناهان می‌شود.

۱۳- مؤمن به سبب دعا برای امام زمان علیه السلام در زمره برادران خاتم
پیامبران صلوات الله علیه قرار می‌گیرد که این از بالاترین مقامات برای انسان است.

۱۴- این دعا نوعی اقتدا و پیروی از ائمه طاهرين علیهم السلام است.^۳

۱۵- دعا به امام زمان علیه السلام وفای به عهد الهی است که خداوند در قرآن

۱. سوره مائده، آیه ۳۵.

۲. سوره شوری، آیه ۲۳.

۳. «بصائر الدرجات» محمد بن حسن صفار، ص ۸۴؛ «بحار الانوار» ج ۵۲، ص ۱۲۳.

- به آن امر فرموده است.^۱
- ۱۶- دعا برای امام، رعایت امانت الهی است که همانا وجود مبارک امام زمان علیه السلام می باشد.^۲
- ۱۷- دعا به وجود امام زمان علیه السلام باعث زیاد شدن تابش نور امام در قلب فرد دعا کننده می شود.
- ۱۸- دعا به امام زمان علیه السلام نوعی اعانت و کمک به نیکی و تقواست؛^۳ چون با ظهور آن حضرت تمام خیرات و نیکی ها ظاهر می شود.
- ۱۹- این دعا باعث هدایت به نور کتاب خدا، قرآن مجید می شود.
- ۲۰- دعای به حضرت صاحب الزمان «عجل الله تعالی فرجه الشریف» موجب قبول شدن اعمال نیک انسان می شود.
- ۲۱- با این دعا به پاداش و ثواب طلب علم می رسد اگر مقصودش استفاده از علوم ربانی امام زمان علیه السلام باشد.
- ۲۲- ایمن شدن از عقوبت ها و سختی های روز قیامت، ان شاء الله.
- ۲۳- با این دعا به دعوت خدا و پیامبر او صلی الله علیه و آله پاسخ داده می شود.

۱. در مورد آیات «عهد الله» و «اوفوا بعهدي» و «اوفوا بالعهد» چند حدیث وارد شده که فرموده اند: «نحن عهد الله فمن وفى بعهدهنا فقد وفى بعهده الله» ما همان عهد الهی هستیم، هر که به عهد ما وفا نماید به عهد الهی عمل نموده است.؛ «کافی»، ج ۱، ص ۲۲۱؛ «بحار الانوار»، ج ۲۶، ص ۲۴۵.

۲. «تفسیر فرات» فرات بن ابراهیم کوفی، ص ۱۴۷.

۳. که خداوند فرموده است: ﴿تَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى﴾ سوره مائده، آیه ۲.

- ۲۴- باعث می شود که دعا کننده در روز قیامت با امیر مؤمنان علیه السلام در درجه و مقام ایشان، همراه خواهد شد.^۱
- ۲۵- دعا کننده، نزد خداوند متعال از محبوب ترین خلق خدا می شود.^۲
- ۲۶- دعا کننده، نزد پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله عزیزترین مردم می گردد.^۳
- ۲۷- دعا کننده برای فرج و ظهور امام زمان علیه السلام از اهل بهشت خواهد شد. ان شاء الله.
- ۲۸- دعای حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله شامل حال چنین شخصی می شود.^۴
- ۲۹- به سبب اهتمام و سعی در دعا به امام زمان علیه السلام خداوند او را در امر عبادت یاری می فرماید.
- ۳۰- ثواب و پاداش اعانت و کمک به مظلوم را شامل حال خود می کند.
- ۳۱- به وسیله این دعا، ثواب و پاداش احترام و تجلیل بزرگان حاصل می شود.
- ۳۲- رسیدن به ثواب کسی که طلب کننده خون به ناحق ریخته شده مظلوم کربلا و سایر مظلومان است.
- ۳۳- دعا به امام زمان علیه السلام باعث می شود که فرد توانایی تحمل

۱. «کمال الدین»، ج ۱، باب ۲۶، حدیث ۱۴.

۲. «کافی» ج ۲، ص ۱۶۴.

۳. «بحار الانوار» ج ۵۲، ص ۱۲۹.

۴. «احتجاج» طبرسی، ج ۱، ص ۸۸.

و پذیرش احادیث ائمه طاهرين علیهم السلام را پیدا کند.

۳۴- از این شخص دعا کننده در روز قیامت نوری ساطع خواهد شد که دیگران از آن استفاده خواهند کرد.

۳۵- شفاعت او برای هفتاد هزار نفر از گناهکاران پذیرفته می شود.^۱

۳۶- باعث اطمینان و آرامش قلب در قیامت می شود.

۳۷- با استمرار و اهتمام در دعای تعجیل فرج و ظهور امام زمان علیه السلام ثواب بیست حج حاصل می گردد.

۳۸- دعا برای امام زمان علیه السلام ثواب حج عمره دارد.

۳۹- ثواب دعا برای فرج، برابر ثواب دو ماه اعتکاف در مسجد الحرام است.

۴۰- ثواب دو ماه روزه با اعتکاف در مسجد الحرام را دارد.

۴۱- از آزاد کردن هزار بنده در راه خدا برتر است.

۴۲- از کمک کردن هزار اسب جنگی به رزمندگان در راه خدا بهتر است. و این برتری نیز نشانه بیشتر بودن ثواب آن است.

۴۳- اهتمام زیاد در دعا برای تعجیل ظهور و فرج امام زمان علیه السلام از ده مرتبه طواف دور خانه کعبه برتر است.

۴۴- صد هزار حاجت دعا کننده در روز قیامت روا می شود.

۴۵- با حضرت رسول خدا و ائمه طاهرين علیهم السلام - سلام الله علیهم

۱. «بحار الانوار» ج ۸، ص ۱۲۱.

اجمعین - محشور خواهد شد.

۴۶- در هنگام مردن، به او مژده و بشارت خواهند داد.

۴۷- فرشتگان خدا در حق او دعا می کنند.

۴۸- گویا با این دعا به قلب شیطان تیر می زند.

۴۹- در روز قیامت و محشر، آنگاه که همه مردم مشغول حسابرسی

اعمال خود هستند، او از طعام های بهشتی بهره مند می شود.

۵۰- از آفتاب سوزان روز قیامت محفوظ می ماند.

۵۱- از عذاب ها و سختی های عالم برزخ در امان خواهد شد.

۵۲- سبب سرور و خوشحالی رسول خدا ﷺ می شود.

۵۳- در عالم قبر و برزخ، رفیق و همراه نیکو پیدا می کند.

۵۴- حساب رسی اعمال او در قیامت آسان می شود؛ یعنی گناهان او

عفو می گردد و سخت گیری نمی شود.

۵۵- درهای بهشت به روی او گشوده می شود.^۱

۵۶- دعای حضرت سید الساجدین ﷺ شامل حال او می گردد.^۲

۵۷- با دعا کردن در حق امام زمان ﷺ «اعتصام به حبل الله»^۳ حاصل

۱. در دعای عرفه؛ «مفاتیح الجنان».

۲. «صحیفه سجادیه» امام سجاده ﷺ، دعای ۴۷؛ «اقبال الاعمال» سید بن طاووس،

ص ۳۵۳.

۳. زیرا بنابر فرمایش امامان معصوم علیهم السلام؛ از جمله امام صادق ﷺ: «نحن حبل

می شود؛ همان که خداوند متعال در قرآن کریم به آن امر فرموده است:

﴿وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا﴾^۱

آل عمران: ۱۰۳ و همگی به ریسمان خدا [قرآن و اسلام، و هرگونه وسیله و حدت]، چنگ زنید، و پراکنده نشوید!

۵۸- سبب حصول توسل و تمسک به اهل بیت عصمت و طهارت خاتم انبیاء علیهم السلام می شود.^۲

۵۹- با این دعاها به یک سوم ثواب عبادت همه عابدان می رسد؛ بلکه به دو سوم عبادت آنان خواهد رسید، اگر دعا کردن او به امام زمان علیه السلام از جهت اظهار محبت به امیرالمؤمنین علیه السلام باشد و نیز هنگام دعا کردن دست های خود را به زاری و تضرع بالا بگیرد؛ زیرا با مداومت بر دعا به این کیفیت، محبت قلبی و زبانی و بدنی به امیرمؤمنان علیه السلام حاصل و اظهار می شود.

از رسول خدا صلی الله علیه و آله روایت شده که فرمودند:

«هر که علی علیه السلام را با دل و زبان و دست، دوست بدارد، خداوند

۱ | الله الذی قال الله... ما همان حبل الهی هستیم که خداوند فرموده است. «تفسیر فرات» ص ۹۱؛ «شواهد التنزیل» حاکم حسکانی، ج ۱، ص ۱۶۹؛ «بحار الانوار» ج ۳۶، ص ۱۹.
۱. سوره آل عمران، آیه ۱۰۳.

۲. همان حدیث متواتر که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: دو گوهر گران بها برایتان می گذارم؛ قرآن و اهل بیت، که اگر به آنها تمسک جوید هدایت می یابید. «کمال الدین» ج ۱، ص ۲۳۴؛ «عین اخبار الرضا علیه السلام» ج ۲، ص ۶۲؛ «امالی» شیخ صدوق، ص ۴۱۵؛ «بحار الانوار» ج ۲، ص ۲۲۵.

متعال ثواب عبادت همه عابدان را به او مرحمت می فرماید».^۱

۶۰- سبب کامل شدن ایمان می شود.

۶۱- ثواب و پاداش به شهادت رسیدن در حضور خاتم پیامبران علیهم السلام را دارد.

۶۲- پاداش شهادت در حضور حضرت صاحب الزمان علیه السلام را دارد.

۶۳- ثواب احسان و نیکی کردن به امام زمان علیه السلام را دارد.

۶۴- ثواب اکرام و تجلیل از عالم را دارد؛ زیرا اکرام و احترام نمودن عالم عامل، یکی از بزرگ ترین عبادات محسوب می شود.

در کتاب «بحارالانوار»^۲ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«هر که به مؤمن فقیهی اکرام و احترام نماید خداوند متعال در روز قیامت از او خشنود خواهد شد و هر که به او بی احترامی نماید خداوند از وی خشمناک خواهد بود».^۳

۶۵- ثواب بزرگداشت شخص کریم را دارد.

۶۶- سبب حصول برخی از احسان های حضرت صاحب الزمان علیه السلام به ما می شود.

۱. «تأویل الایات» استر آبادی، ص ۸۲۴؛ «روضة الواعظین» فتال نیشابوری، ج ۱،

ص ۱۰۶؛ «بحارالانوار» ج ۳۹، ص ۲۸۸.

۲. «بحارالانوار» ج ۲، ص ۴۴.

۳. «عوالی اللالی» ابن جمهور احسائی، ج ۲، ص ۳۵۹.

- ۶۷- گویا اطاعت اولی الامر را نموده است.
- ۶۸- به مقام و درجه شهیدان؛ بلکه شهیدان در خدمت امیرالمؤمنین علیه السلام خواهد رسید.
- ۶۹- در مجلسی که برای امام زمان علیه السلام دعا می شود، فرشتگان خداوند حاضر خواهند شد.^۱
- ۷۰- دعا به امام زمان «عجل الله تعالی فرجه الشریف» در عصر غیبت آن حضرت، فضیلت بیشتری دارد نسبت به دعا در زمان ظهور ایشان و تشکیل حکومت، مطابق احادیث و روایاتی که در این زمینه رسیده است.^۲
- در این مختصر به همین مقدار اکتفا می کنم، هر که خواستار مطالب بیشتری است به کتاب «مکیال المکارم» رجوع نماید که در آنجا به طور مفصل و به همراه ادله و احادیث ائمه اطهار علیهم السلام ذکر نموده ام.^۳

شرایط رسیدن به آثار و فواید دعا

از آنچه توضیح داده شد معلوم می شود که دعا کردن برای امام

۱. «بحار الانوار» ج ۱، ص ۲۰۵.

۲. «کافی» ج ۱، ص ۳۳۳؛ «کمال الدین» ج ۲، ص ۶۴۵؛ «وسائل الشیعة» ج ۱، ص ۷۷؛

«بحار الانوار» ج ۵۲، ص ۱۲۷.

۳. «مکیال المکارم» ج ۱، باب پنجم، ص ۲۷۸.

زمان علیه السلام در بین سایر عبادات، دارای جامعیت و فواید زیادی است که عبادات دیگر از چنین ویژگی‌ای برخوردار نیستند، از این جهت که پاداش فراوان و برکات زیادی به سبب آن حاصل می‌گردد؛ لکن باید دانست که رسیدن به تمامی آن فواید و ثواب‌ها به طور کامل، مطابق آنچه از آیات و روایات معلوم می‌شود، سه شرط مهم دارد:

شرط اول: ایمان

مقصود از ایمان، یقین قلبی و اقرار زبانی به اصول دین و مذهب است که در سه مطلب خلاصه می‌شود:

یکم: شناخت و معرفت به خداوند متعال و اعتقاد به وحدانیت او و صفات سلبیه و ثبوتیه که یکی از آنها عدل می‌باشد.

دوم: معرفت و شناخت رسول او؛ یعنی حضرت خاتم الانبیاء علیه السلام و عقیده به خاتمیت آن حضرت و اینکه هرچه ایشان فرموده حق است که از آن جمله، معاد و سایر ضروریات دین است.

سوم: معرفت و شناسایی دوازده امام علیهم السلام که اول آنها حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام و آخر ایشان امام زمان حضرت حجة بن الحسن العسکری «عجل الله تعالی فرجه الشریف» می‌باشند. و اینکه آن حضرت زنده و غایب است و نخواهد مُرد تا آنکه ظاهر شود و جهان را از عدل و داد پر نماید.

پس هرگاه کسی در یکی از این امور شک داشته باشد، مؤمن نیست و هیچ عملی هم از او قبول نمی‌شود، و اگر به این حال بمیرد اهل نجات

نخواهد بود. همچنین است اگر یکی از ضروریات دین را انکار کند. مراد از ضروریات دین، آن حکم‌هایی هستند که برای هر فردی که در اسلام و مسلمانی رشد نموده، روشن است که آن حکم جزو دین اسلام است؛ مثل واجب بودن نمازهای پنجگانه در هر شبانه روز، واجب بودن روزه ماه رمضان، حرام بودن ربا، شراب نوشیدن و مانند آنها.

شرط دوم: تحصیل تقوای واقعی

باید دانست که تقوا به معنای پرهیزکاری است و دارای چهار درجه می‌باشد که با تفاوت این درجات، ثواب و پاداش و پذیرش اعمال فرد با تقوی نیز متفاوت خواهد شد.

درجات تقوی و ثمره هر کدام:

درجه اول: اجتناب از گناهان کبیره، اولین درجه تقوی است و آن گناهانی می‌باشد که در دین اسلام، بزرگ شمرده شده است. هرگاه شخصی این درجه از تقوی را به دست آورد، گناهان صغیره او هم عفو می‌شود و به ثواب اعمال خیر می‌رسد و داخل بهشت می‌شود. دلیل آن هم آیه شریفه است که می‌فرماید:

﴿إِنْ تَجْتَنِبُوا كِبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَ نُدْخِلْكُمْ مُدْخَلًا كَرِيمًا﴾^۱

۱. سوره نساء، آیه ۳۱.

اگر از گناهان بزرگی که از آن نهی می‌شوید پرهیز کنید، گناهان کوچک شما را می‌پوشانیم؛ و شما را در جایگاه خوبی وارد می‌سازیم. روایاتی هم در این زمینه وجود دارد.^۱

پس بر هر مؤمنی که طالب ثواب است و از عذاب الهی می‌ترسد، لازم است که گناهان کبیره را حداقل بشناسد تا از آنها پرهیز نماید. در این مورد مرحوم مبرور ثقة الاسلام آقای حاج شیخ محمد علی «که خداوند درجات او را عالی بفرماید» رساله خوبی نوشته‌اند که شایسته است مؤمنان آن را تهیه نموده و از آن بهره‌مند شوند.^۲

دو نکته قابل توجه: یکی این است که هر گناه صغیره‌ای که زیاد انجام شود و بر آن اصرار کنند، کبیره خواهد شد؛ چنان‌که در روایت نقل شده و علماء نیز بر آن اتفاق نموده‌اند.^۳

و دیگر اینکه ترک هر واجبی حرام است؛ لکن بعضی از واجبات آنقدر اهمیت دارند که ترک آنها گناه کبیره محسوب می‌شود؛ مثل ترک نماز. و برخی نیز ترک آنها فقط حرام است؛ و گناه آن صغیره می‌باشد؛

۱. «من لا یحضره الفقیه» ج ۳، ص ۵۷۵؛ «ثواب الاعمال» شیخ صدوق، ص ۱۲۹؛ «وسائل الشیعة» ج ۱۵؛ ص ۳۱۶؛ «بحار الانوار» ج ۸، ص ۳۵۱.

۲. همچنین یکی از کتاب‌های معروف در این زمینه، اثر شهید آیت الله دستغیب به نام «گناهان کبیره» است که مطالعه آن برای عموم مفید می‌باشد.

۳. «کافی» ج ۲، ص ۲۸۸؛ «وسائل الشیعة» ج ۱۵، ص ۳۳۷؛ «غرر الحکم و درر الکلم» آمدی، حدیث ۱۸۷؛ «بحار الانوار» ج ۶۸، ص ۲۵۰ و ج ۸۵، ص ۴۰.

مثل اینکه کسی جواب سلام را ندهد که کبیره بودن آن معلوم نیست؛ مگر اینکه باعث بی احترامی به مؤمن سلام کننده و ناراحتی و آزار او شود.

درجه دوم: این درجه که بالاتر از درجه اول است، پرهیز نمودن از تمام گناهان می باشد و روشن است که هر کسی این درجه از تقوی را حاصل کند، ثواب عباداتش کامل تر از اولی است. تحصیل این دو درجه از تقوی، مطابق آیات و روایات رسیده، واجب می باشد.^۱

درجه سوم: این درجه که در مرحله بالاتر از دو درجه قبلی است، با ترک مکروهات حاصل می شود، به جهت ترس از ارتکاب کارهای حرام.

درجه چهارم: این درجه که درجه کامل تری از تقوی می باشد با ترک مباحات حاصل می شود، چنین شخصی مباحات را ترک می کند تا ناخواسته مرتکب مکروهات و محرمات نشود.

درجه سوم و چهارم، مخصوص مقام مؤمنان کامل است که هر عملی انجام می دهند، مورد رضایت خداوند سبحان می باشد.^۲

شرط سوم: لزوم تهذیب اخلاق

یکی از شرایط رستگار شدن به ثواب های کامل، تهذیب نفس و پاک

۱. یعنی هم گناهان کبیره و هم گناهان صغیره را ترک کند که در واقع، این قدم اول در کسب تقوی می باشد و گر نه ارتکاب گناه صغیره بدون توبه و همراه با اصرار بر آن، شخص را به فسق می کشاند.

۲. یعنی اولاً هیچ گناهی انجام نمی دهند؛ ثانیاً به همه واجبات عمل می کنند؛ ثالثاً مستحبات را عمل می کنند تا از فیضی محروم نشوند؛ رابعاً هم مکروهات و هم مباحات را ترک می نمایند تا ناخواسته مرتکب حرام نشوند.

نمودن آن از صفات رذیله و ناشایست است؛ یعنی صفات زشتی که در باطن انسان، کمین کرده و او را از ساحت قرب الهی دور انداخته‌اند؛ مثل تکبر، حرص، حسد، کینه، نفاق، محبت دنیا، عجب و غیر آنها را از خود دور نماید؛ چون با وجود چنین صفاتی، انسان به مطلوب خود نخواهد رسید. حتی بعضی از این صفات آنقدر مؤثر است که شخص را به کلی از ثواب محروم می‌کنند؛ بلکه باعث زوال ایمان او می‌شوند؛ مثل محبت دنیا و مانند آن.

اگر بخواهم در این زمینه به طور مفصل بنویسم، کتاب بزرگی خواهد شد، بنابراین به همین مقدار اشاره نمودم.

من آنچه شرط بلاغ است با تو می‌گویم

تو خواه از سخنم پند گیر و خواه ملال

پس هرگاه شخص مؤمن این شرایط را به دست آورد و بر دعا برای وجود مبارک امام زمان «عجل الله تعالی فرجه الشریف» مداومت و اهتمام داشته باشد و تعجیل در فرج و ظهور آن حضرت را از خداوند عز و جل درخواست نماید، ان شاء الله به تمام برکات و ثواب‌های گفته شده خواهد رسید.

اشکال و شبهه:

ممکن است برخی از کوتاه نظران، این نکته را بعید بدانند که چگونه در مقابل یک عمل کوچک و مختصر، این همه ثواب‌ها و فواید داده می‌شود؟

جواب از شبهه:

به این اشکال و شبهه، سه جواب داده می‌شود:

جواب اول: عمل شریف دعا به وجود مبارک امام زمان و ظهور آن حضرت «عجل الله تعالی فرجه الشریف»، نزد اهل بصیرت، عمل کوچکی نیست تا آنکه جای این استبعاد را داشته باشد، بلکه در نهایت بزرگی و کمال عظمت شأن است.

کوچکی و بزرگی هر چیزی را عارف و عالم به آن تشخیص می‌دهد؛ مثل آنکه چه بسا یک دانه جواهر کوچک، هزارها تومان قیمت دارد؛ لکن این ارزش را فقط اهل خبره آن اطلاع دارند و شخص غیر خبره و بی اطلاع حق ندارد به آن فرد دانا اعتراض کند که چرا این دانه را اینقدر زیاد قیمت گذاشتی؟

دانای به شأن امام و قیمت دعا به وجود امام زمان علیه السلام نیز فقط خداوند عالمیان و خاتم پیامبران و ائمه طاهرين علیهم السلام می‌باشند.

دعا برای امام زمان «روحی و ارواح العالمین له الفداء» همانند شهادتین است که هر چند کوچک و مختصر است؛ لکن به محض گفتن آن، شخص کافر، مسلمان و پاک و محترم و بهشتی می‌شود. همچنین است سایر آثاری که دارد. پس کسی حق ندارد برای کوچک بودن ظاهر کلمه و آسانی آن، آثار آن را انکار نماید.

جواب دوم: ثواب‌هایی که خداوند متعال در مقابل هر عملی عطا

می فرماید به نحو تفضّل است نه استحقاق شخص؛ مثلاً این دعا و سایر عبادات بندگان، مثل هدیه‌ای است که شخصی محتاج به خدمت شخصیتی کریم می‌برد، به یقین آن فرد کریم به قیمت این هدیه نگاه نمی‌کند؛ بلکه به مقتضای فضل و کرم خودش عطا می‌فرماید.

چه بسا یک گل به کسی تعارف می‌کنند ولی او در مقابل، صدها برابر آن را انعام می‌دهد و همه نیز این کرم او را تحسین می‌کنند.

در حدیث است که کنیزی از کنیزان حضرت امام حسین علیه السلام یک عدد گل به آن حضرت تعارف کرد و آن جناب او را آزاد نمودند.

جواب سوم: تمام عطاها و ثواب‌هایی که به دعا کننده در حق امام زمان علیه السلام داده می‌شود، در حقیقت عطیه و بخشش خداوند متعال به خود آن حضرت و اکرام آن بزرگوار است و روشن است که امام زمان علیه السلام استحقاق این عطایا و مراتب فوق آنها را نیز دارا می‌باشند.

مثلاً هرگاه شخص بزرگی بخواهد فرد بزرگ دیگری را ضیافت نماید، نسبت به هر یک از خادمان و همراهان و غلامان او هم احسان و انعام خواهد کرد؛ در صورتی که آن افراد به خودی خود لیاقت چنین تجلیل و پذیرایی را ندارند، لکن به جهت انتساب و تعلقی که به آن فرد بزرگ دارند، مورد لطف واقع می‌شوند.

به هر حال این اکرام خادمان، در حقیقت تجلیل و احترام صاحب آنهاست. به گونه‌ای که اگر نسبت به هر یک از آنان اندک کوتاهی

صورت گیرد، باعث تکدر خاطر و گله آن شخص بزرگ می شود.
 چنان که کثرت ثواب ها و عطایایی هم که به زائران و گریه کنندگان
 حضرت سید الشهداء علیه السلام عنایت می شود، به جهت انتساب و تعلق آنان
 به آن حضرت است نه از جهت استحقاق خودشان.^۱
 نثار حُسن جمال حبیب اگر آرند
 دو عالمی ز کریمان عجب نپندارند

۱. از جمله به این احادیث که از معصومین علیهم السلام رسیده توجه فرمایید:
 الف) هفتاد هزار ملک تا روز قیامت در حرم امام حسین علیه السلام حاضرند و برای زائران آن
 حضرت دعا می کنند. ب) روز عرفة، خداوند متعال ابتدا به زائران امام حسین علیه السلام نظر
 می کند سپس به حاجیان در صحرای عرفات. ج) هیچ کسی در روز قیامت نیست مگر
 اینکه آرزو می کند از زائران امام حسین علیه السلام باشد.
 «من لا يحضره الفقيه» ج ۲، ص ۵۸۱؛ «وسائل الشیعه» ج ۱۴، ص ۴۶۲؛ «بحار الانوار»
 ج ۹۸، ص ۱۸.

مطلب هفتم

زمان دعا

برخی اوقات و حالات است که نسبت به سایر اوقات، اهتمام و تأکید بیشتری در دعا برای امام زمان علیه السلام و تعجیل فرج آن حضرت شده است، ما در این بحث مختصر به بیان برخی از آنها به نحو اختصار می‌پردازیم:

اول: در قنوت نمازها؛

چنان‌که در قنوت‌های متعددی از ائمه طاهرين علیهم السلام روایت شده است؛ از آن جمله در «مستدرک الوسائل»^۱ روایت است که حضرت صادق علیه السلام به شیعیان خود امر می‌فرمودند که در قنوت نمازها بعد از کلمات فرج «لا اله الا الله الحليم الكريم ... تا آخر»^۲ این دعا را بخوانند:^۳

۱. «مستدرک الوسائل»، ج ۴، ص ۴۰۴.

۲. بقیه آن چنین است:

«لا اله الا الله الحليم الكريم لا اله الا الله العلي العظيم سبحانه الله رب السماوات السبع ورب الارضين السبع وما فيهن وما بينهن وما تحتهن ورب العرش العظيم والحمد لله رب العالمين».

«اللَّهُمَّ إِلَيْكَ شُخِصَتِ الْأَبْصَارُ وَ نُقِلَتِ الْأَقْدَامُ وَ رُفِعَتِ الْأَيْدِي وَ مُدَّتِ الْأَعْنَاقُ وَ أَنْتَ دُعِيتَ بِاللُّسْنِ وَ إِلَيْكَ سِرُّهُمْ وَ نَجْوَاهُمْ فِي الْأَعْمَالِ، رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَ بَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَ أَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَشْكُوا إِلَيْكَ فَقْدَ نَبِيِّنَا وَ غَيْبَةَ إِمَامِنَا وَ قِلَّةَ عَدَدِنَا وَ كَثْرَةَ أَعْدَائِنَا وَ تَظَاهَرَ الْأَعْدَاءِ عَلَيْنَا وَ وَقُوعَ الْفِتَنِ بِنَا، فَفَرِّجْ ذَلِكَ اللَّهُمَّ بَعْدَلِ تَظْهَرُهُ وَ إِمَامِ حَقِّ نَعْرِفُهُ إِلَهَ الْحَقِّ آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ».^۴

حقیر گوید: هرگاه نتواند این دعا را بخواند، یا وقت تنگ باشد، کفایت می کند جهت دعا برای تعجیل فرج و ظهور امام زمان علیه السلام حداقل اینکه بگوید:

«اللَّهُمَّ عَجِّلْ فَرَجَ مَوْلَانَا صَاحِبِ الزَّمَانِ عَجِّلْ خِزْيَ أَعْدَائِهِ».

دوم: بعد از هر نماز واجب، چنان که بیان خواهد شد.^۵

سوم: بعد از هر دو رکعت از نماز نافله شب.^۶

۱. «الكافي» كلینی، ج ۳، ص ۱۲۲؛ «من لا يحضره الفقيه» شیخ صدوق، ج ۱، ص ۱۳۱؛

«التهذيب» شیخ طوسی، ج ۱، ص ۲۸۸.

۳. البته اصل این دعا از امام علی علیه السلام نیز روایت شده است.

۴. «بحار الانوار»، ج ۸۲، ص ۲۰۷؛ «مفتاح الفلاح» شیخ بهایی، ص ۵۷.

۵. «رضیت بالله رباً... فاحفظه من بین یدیه و من خلفه و عن یمینہ و عن شماله و عن فوقه

و من تحته...» «کافی» ج ۲، ص ۵۴۸؛ «من لا يحضره الفقيه» ج ۱، ص ۳۲۷؛

«بحار الانوار» ج ۸۳، ص ۴۲.

۶. «مصباح کفعمی» ابراهیم بن علی عاملی کفعمی، ص ۷۵.

چهارم: به خصوص هر صبح و شام.^۱

پنجم: هر وقت آن حضرت را زیارت می‌کنی. مطابق آنچه که شهید^۲ در کتاب دروس خود فرموده است.

ششم: هر وقت می‌خواهی برای خودت دعا کنی، اول برای امام زمان^{علیه السلام} دعا کن، آنگاه برای خودت دعا نما. چنان‌که از روایات و ادعیه استفاده می‌شود.

هفتم: روزهای پنجشنبه؛ به خصوص در کتاب «جمال الاسبوع»^۳ روایت فرموده که در روز پنجشنبه مستحب است که صد مرتبه بگویند:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ وَ أَهْلِكَ عَدُوَّهُمْ مِنَ الْجِنَّ وَ الْإِنْسِ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَ الْآخِرِينَ».^۴ که این صلوات دارای فضیلت بسیار است.

۱. «کافی» ج ۲، ص ۵۲۹؛ «مصابح المتعجد» ص ۲۱۳؛ «بحار الانوار» ج ۸۳، ص ۱۵۰؛ و دعای عهد در مفاتیح الجنان.

۲. نامش ابو عبد الله محمد بن جمال الدین مکی عاملی «نور الله ضریحه» معروف به شهید اول، متولد ۷۳۶ و متوفای ۷۸۶ هجری قمری و از علمای طراز اول اسلام و شیعه است. وی اگرچه مورد توجه تمام فقهای شیعه و سنی قرار داشت؛ لکن مورد حسد و کینه متعصبین قرار گرفته، به طرز فجیعی به شهادت رسید. برخی از کتاب‌های روایی و فقهی وی از این قرار است: لمعه، ذکرئی، اربعین، دروس، مزار، و مجموعه شهید اول. ۳. ص ۱۷۸.

۴. «مصابح المتعجد» شیخ طوسی، ص ۲۶۵؛ «البلد الامین» کفعمی، ص ۱۴۲.

هشتم: روزهای جمعه؛ به خصوص در وقت زوال (ظهر) و بعد از نماز ظهر و عصر آن روز؛ چنان که از حضرت صادق علیه السلام روایت شده است که برترین اعمال روز جمعه آن است که بعد از نماز عصر، صد مرتبه بگویی:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ».^۱

نهم: روز عید ماه رمضان (عید فطر).^۲

دهم: روز عید قربان.^۳

یازدهم: روز عید غدیر.^۴

دوازدهم: روز عرفه.^۵

سیزدهم: روز ۲۵ ماه ذیقعدة که روز «دحو الارض» است.^۶

۱. «جمال الاسبوع» سید بن طاووس، ص ۴۴۹؛ «بحار الانوار»، ج ۸۶، ص ۳۵۳؛

«مستدرک الوسائل» محدث نوری، ج ۶، ص ۹۴.

۲. «... اللهم صل على وليك المنتظر امرك، المنتظر لفرج اوليائك، اللهم اشعب به

الصدع ...»؛ «اقبال الاعمال» سید بن طاووس، ص ۲۸۳؛ «بحار الانوار» ج ۸۸، ص ۱۶.

۳. «اقبال الاعمال» سید بن طاووس، ص ۲۸۰.

۴. «المقنعة» شیخ مفید، ص ۲۵؛ «اقبال الاعمال» سید بن طاووس، ص ۴۹۲؛ «بحار

الاعمال» ج ۹۵، ص ۳۱۹.

۵. دعای امام سجاده علیه السلام در روز عرفه، «صحيفة السجادية» دعای ۴۷ و دعای امام

صادق علیه السلام؛ «اقبال الاعمال» ص ۳۵۰.

۶. «اقبال الاعمال» ص ۳۱۲؛ «زاد المعاد» ص ۲۳۶.

- چهاردهم: شب نیمه ماه شعبان.^۱
- پانزدهم: روز نیمه ماه شعبان.^۲
- شانزدهم: تمام ماه مبارک رمضان.^۳
- هفدهم: خصوص شب های ماه رمضان.
- هجدهم: خصوص شب قدر.^۴
- نوزدهم: خصوص روز ۲۱ ماه رمضان، بعد از نماز صبح.
- بیستم: روز عاشوراء.^۵
- و دلایل هر یک را در کتاب «مکیال المکارم»^۶ ذکر کرده ام.
- بیست و یکم: روز نوروز؛ با توجه به حدیثی که از معلی بن خنیس

۱. که شب میلاد سراسر نور قائم آل محمد علیهم السلام می باشد.
۲. همان گونه که خود آن حضرت نیز در روز ولادتش چنین دعا کرد: «اللهم انجز لی وعدی و اتمم لی امری و ثبت و طأتی و املأ الارض بی عدلاً و قسطاً...»؛ «کمال الدین» ج ۲، ص ۴۲۸؛ «بحار الانوار» ج ۵۱، ص ۱۳.
۳. «مُقنعه» شیخ مفید، ص ۳۳۶، «مصباح المتعجد» ص ۶۱۴؛ «التهذیب» شیخ طوسی، ج ۳، ص ۱۱۴؛ «بحار الانوار» ج ۴۲، ص ۲۵۲.
۴. دعای معروف «اللهم کن لولیک الحجة بن الحسن...» را نیز علمای بزرگوار برای شب های قدر، بخصوص شب بیست و سوم نقل نموده اند که ایستاده و نشسته و در هر حالی بخوانند. «الکافی» ج ۴، ص ۱۶۲؛ «التهذیب» شیخ طوسی، ج ۳، ص ۱۰۲؛ «بحار الانوار» ج ۹۴، ص ۳۴۹.
۵. «مصباح المتعجد» طوسی، ص ۷۸۲؛ «اقبال الاعمال» ابن طاووس، ص ۵۶۹؛ «بحار الانوار» ج ۹۸، ص ۳۰۵.
۶. «مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام» از ابتدای ج ۲.

در کتاب «زادالمعاد» از حضرت صادق علیه السلام نقل شده که فرمودند:
 «هیچ روز نوروزی نیست مگر آنکه ما انتظار فرج می کشیم.»^۱
 پس مؤمن هم باید به امام خود تاسی کند و در انتظار و دعاگویی
 ایشان اهتمام زیاد نماید.

بیست و دوم: هر وقت غم و اندوهی رخ می دهد،^۲ باید مخصوصاً
 برای امام زمان علیه السلام دعا کند و رفع هم و غم آن حضرت را از خداوند
 متعال طلب نماید؛ چون از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند:
 «هر وقت غم و اندوهی بر قلب امام عارض می شود، آن غم در قلب
 شیعیانش نیز اثر می کند».

و از این جهت است که در بعضی اوقات، قلب مؤمن، محزون
 و غمناک می شود، با وجود آنکه در ظاهر هیچ سبب و علتی برای آن
 نمی یابد.

۱. «عوالی اللآلی» ابن جمهور احسایی، ج ۳، ص ۴۰؛ «وسائل الشیعه»، ج ۸، ص ۱۷۳؛

«بحار الانوار»، ج ۵۲، ص ۳۰۸؛ «مستدرک الوسائل»، ج ۶، ص ۳۵۲.

۲. مطابق همان توفیع شریف امام زمان علیه السلام که فرمود: «واکثروا الدعاء لتعجیل الفرج فان
 ذلک فرجکم».

مطلب هشتم

برخی از دعا‌های مربوط به امام زمان علیه السلام

باید دانست که رسیدن به فواید و ثواب‌های دعا به صاحب الزمان علیه السلام و طلب تعجیل فرج و ظهور آن حضرت به نحو کامل، وقتی حاصل می‌شود که شخص در دعا به امام و طلب فرج و ظهورش از خداوند عالمیان، اهتمام زیاد و مداومت داشته باشد؛ یعنی زیاد دعا کند و فرج و ظهورش را از خداوند بخواهد، برای رفع غم و اندوه از قلب مبارک او از حق تعالی درخواست نماید، به هر زبانی که میسر شود؛ چه فارسی و چه عربی و غیر از آنها.

برخی آداب دعا^۱ برای حضرت

۱- سزاوار است که هنگام دعا برای امام زمان علیه السلام حالت تضرع و زاری داشته باشد؛ مثل کسی که برای عزیزترین اهل خودش در هنگام اضطرار دعا می‌کند.

۱. علاوه بر آداب کلی دعا کردن؛ از جمله: استغفار و توبه، طاهر بودن، اخلاص و توجه به خداوند، صلوات در آغاز و پایان دعا، یقین و امید به استجاب و رحمت خداوند متعال

- ۲- هدفش از دعا کردن صاحب الزمان علیه السلام اظهار محبت به خداوند متعال و حضرت رسول صلی الله علیه و آله و امام زمان علیه السلام باشد.
- ۳- بهتر است همان دعاهایی را بخواند که از ائمه طاهرين علیهم السلام برای آن بزرگوار روایت شده است و آنها هم بسیار است که حقیر در این مختصر به ذکر چند دعا اکتفا می‌نمایم:

اول: در کتاب «فقیه»^۱ از حضرت امام محمد تقی علیه السلام روایت شده است که بعد از هر نماز واجب، این دعا را بخوان:

«رَضِيتُ بِاللّٰهِ رَبًّا وَ بِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَ بِالْقُرْآنِ كِتَابًا، وَ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ نَبِيًّا، وَ بِعَلِيِّ وَلِيًّا، وَ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ وَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ وَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ وَ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ وَ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى وَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ وَ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ وَ الْحُجَّةِ بْنِ الْحَسَنِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ أَيْمَةً.

اللّٰهُمَّ وَلِيُّكَ الْحُجَّةُ فَاحْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ، وَ عَنْ يَمِينِهِ وَ عَنْ شِمَالِهِ، وَ مِنْ فَوْقِهِ وَ مِنْ تَحْتِهِ، وَ امدُدْ لَهُ فِي عُمُرِهِ، وَ اجْعَلْهُ الْقَائِمَ بِأَمْرِكَ الْمُسْتَنْصَرَ لِدِينِكَ، وَ أَرِهِ مَا يُحِبُّ وَ تَقَرُّ بِهِ عَيْنُهُ فِي نَفْسِهِ وَ ذُرِّيَّتِهِ وَ فِي أَهْلِهِ وَ مَالِهِ وَ فِي شِيعَتِهِ وَ فِي عَدُوِّهِ، وَ أَرِهِمْ مِنْهُ مَا يَحْذَرُونَ وَ أَرِهِ فِيهِمْ مَا يُحِبُّ وَ تَقَرُّ بِهِ عَيْنُهُ، وَ اشْفِ صُدُورَنَا وَ صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ».^۲

۱. «من لا يحضره الفقيه» شيخ صدوق، ج ۱، ص ۳۲۷.

۲. «الكافي»، ج ۲، ص ۵۴۷؛ «بحار الانوار»، ج ۸۳، ص ۴۲.

دوم: در «بحارالانوار»^۱ و غیر آن از امام صادق علیه السلام روایت شده که این دعا را بعد از هر نماز بخوانند:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ. اللَّهُمَّ إِنَّ رَسُولَكَ الصَّادِقَ الْمُصَدَّقَ الْأَمِينَ صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَالَ إِنَّكَ قُلْتَ تَبَارَكْتَ وَ تَعَالَيْتَ مَا تَرَدَّدْتُ فِي شَيْءٍ أَنَا فَاعِلُهُ كَتَرَدُّدِي فِي قَبْضِ رُوحِ عَبْدِي الْمُؤْمِنِ يَكْرَهُ الْمَوْتَ وَ أَنَا أَكْرَهُ مَسَائَتَهُ.

اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ لَوْلِيكَ الْفَرَجَ وَ النَّصْرَ وَ الْعَافِيَةَ وَ لَا تَسُوْنِي فِي نَفْسِي وَ لَا فِي أَحَدٍ مِنْ أَحِبَّتِي».^۲

سوم: در «فروع کافی»^۳ روایت شده که این دعا را در هر حال و هر وقتی بخوانند؛ به خصوص در ماه مبارک رمضان و به ویژه در شب بیست و سوم آن ماه، پس بعد از حمد خدا و صلوات بر خاتم انبیاء صلی الله علیه و آله می گوئی:

«اللَّهُمَّ كُنْ لَوْلِيكَ الْحُجَّةَ بْنِ الْحَسَنِ صَاحِبَ الزَّمَانِ عَلَيْهِ وَ عَلَى آبَائِهِ الصَّلَاةُ وَ السَّلَامُ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَ فِي كُلِّ سَاعَةٍ وَلِيًّا وَ حَافِظًا وَ نَاصِرًا»^۴

۱. «بحارالانوار» ج ۸۳، ص ۷.

۲. «مصباح المتعجد» طوسی، ص ۵۷؛ «البلد الامین» کفعمی، ص ۱۲؛ «مصباح کفعمی».

ص ۲۳؛ «مهج الدعوات» ابن طاووس، ص ۱۳۴؛ «فلاح السائل» ابن طاووس، ص ۱۶۷.

۳. «الکافی»، ج ۴، ص ۱۶۲.

۴. در برخی از کتاب ها چنین است: «قائداً و ناصراً و دليلاً و عيناً»؛ «تهذيب الاحكام»

طوسی، ج ۳، ص ۱۰۳؛ «مصباح المتعجد» طوسی، ص ۶۳۰؛ «البلد الامین» کفعمی،

ص ۲۰۳؛ «مصباح» کفعمی، ص ۵۸۶؛ «فلاح السائل»، ص ۴۶.

وَدَلِيلًا وَ قَائِدًا وَ عَيْنًا^۱ حَتَّى تُسْكِنَهُ أَرْضَكَ طَوْعًا وَ تُمَتِّعَهُ فِيهَا طَوِيلًا^۲.

چهارم: در کتاب «جمال الاسبوع»^۳ از حضرت امام حسن عسکری (عج) روایت شده است که باید صلوات بر حضرت صاحب الامر عجل الله تعالی فرجه را به این کیفیت فرستاد:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى وَلِيِّكَ وَ ابْنِ أَوْلِيَّائِكَ الَّذِينَ فَرَضْتَ طَاعَتَهُمْ وَ أَوْجَبْتَ حَقَّهُمْ وَ أَذْهَبْتَ عَنْهُمْ الرَّجْسَ وَ طَهَّرْتَهُمْ تَطْهِيرًا.

اللَّهُمَّ انْصُرْهُ وَ انْتَصِرْ بِهِ لِدِينِكَ وَ انْصُرْ بِهِ أَوْلِيَّائَكَ وَ أَوْلِيَّائَهُ وَ شِيعَتَهُ وَ أَنْصَارَهُ وَ اجْعَلْنَا مِنْهُمْ.

اللَّهُمَّ أَعِذْهُ مِنْ شَرِّ كُلِّ طَاغٍ وَ بَاغٍ وَ مِنْ شَرِّ جَمِيعِ خَلْقِكَ وَ احْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ وَ عَنْ يَمِينِهِ وَ عَنْ شِمَالِهِ وَ احْرُسْهُ وَ امْنَعْهُ مِنْ أَنْ يُوَصَلَ إِلَيْهِ بِسُوءٍ وَ احْفَظْ فِيهِ رَسُولَكَ وَ آلَ رَسُولِكَ وَ أَظْهِرْ بِهِ الْعَدْلَ وَ أَيْدَهُ بِالنَّصْرِ وَ انْصُرْ نَاصِرِيهِ وَ اخْذُلْ خَاذِلِيهِ وَ اقْصِمْ بِهِ جَبَابِرَةَ الْكُفْرَةِ وَ اقْتُلْ بِهِ الْكُفَّارَ وَ الْمُنَافِقِينَ وَ جَمِيعَ الْمُلْحِدِينَ حَيْثُ كَانُوا مِنْ مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَ مَغَارِبِهَا وَ بَرِّهَا وَ بَحْرِهَا وَ سَهْلِهَا وَ جَبَلِهَا وَ امْلَأْ بِهِ الْأَرْضَ عَدْلًا وَ أَظْهِرْ بِهِ دِينَ نَبِيِّكَ عَلَيْهِ وَ آلِهِ السَّلَامُ وَ اجْعَلْنِي اللَّهُمَّ مِنْ أَنْصَارِهِ وَ أَغْوَانِهِ وَ أَتْبَاعِهِ وَ

۱. در مصدر چنین آمده است: «عونا و عينا».

۲. «اقبال الاعمال» ابن طاووس، ص ۸۵: «مستدرک الوسائل» محدث نوری، ج ۷، ص ۴۸۳.

۳. «جمال الأسبوع» ابن طاووس، ص ۴۹۳.

شِيعَتِهِ وَ أَرِنِي فِي آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ مَا يَأْمُلُونَ وَ فِي عَدُوِّهِمْ مَا
يَحْذَرُونَ إِلَهَ الْحَقِّ رَبَّ الْعَالَمِينَ آمِينَ»^۱.

مؤلف گوید: چون این صلوات، مشتمل است بر دعای به آن
حضرت، خواندن آن در هر حال و هر وقتی مناسب است.

پنجم: دعایی است که در «جمال الاسبوع»^۲ از حضرت رضا علیه السلام روایت
شده است که با این دعا به حضرت حجت عجل الله تعالی فرجه دعا نمایند.
این دعا وقت مخصوصی ندارد؛ بلکه هر وقت که توانستند این دعا را
بخوانند، و این حقیر عاصی را نیز به خیر یاد کنند، دعا چنین است:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اذْفَعْ عَنِّي وَلِيِّكَ وَ خَلِيفَتِكَ وَ حُجَّتِكَ
عَلَى خَلْقِكَ، وَ لِسَانِكَ الْمُعَبِّرِ عَنْكَ بِإِذْنِكَ النَّاطِقِ بِحُكْمَتِكَ، وَ عَيْنِكَ النَّاطِرَةِ
فِي بَرِيَّتِكَ وَ شَاهِدًا عَلَى عِبَادِكَ، الْحَاجِّ^۳ الْمَجَاهِدِ الْمُجْتَهِدِ عَبْدِكَ الْعَائِدِ بِكَ.
اللَّهُمَّ وَ أَعِذْهُ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقْتَ وَ ذَرَأْتَ وَ بَرَأْتَ وَ أَنْشَأْتَ وَ صَوَّرْتَ، وَ
احْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ وَ عَنْ يَمِينِهِ وَ عَنْ شِمَالِهِ وَ مِنْ فَوْقِهِ وَ مِنْ
تَحْتِهِ بِحِفْظِكَ الَّذِي لَا يَضِيعُ مَنْ حَفِظْتَهُ بِهِ، وَ احْفَظْ فِيهِ رَسُولَكَ وَ وَصِيَّ
رَسُولِكَ وَ آبَاءَهُ أَيْمَتَكَ وَ دَعَائِمَ دِينِكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ، وَ اجْعَلْهُ فِي

۱. «مصباح المتهجد» طوسی، ص ۴۰۵؛ «البلد الامین» کفعمی، ص ۳۰۴؛ «بحار الانوار»،

ج ۹۱، ص ۷۸.

۲. «جمال الاسبوع» ابن طاووس، ص ۵۱۲.

۳. در مصدر چنین آمده: «الجحجاج» به معنای بزرگ مرد سخی و کریم. «لسان العرب»

ج ۲، ص ۴۲۰.

وَدِيعَتِكَ الَّتِي لَا تَضِيعُ وَ فِي جِوَارِكَ الَّذِي لَا يُخْفَرُ^۱ وَ فِي مَنَعِكَ وَ عِزِّكَ الَّذِي لَا يُقْهَرُ.

اللَّهُمَّ وَ آمِنُهُ بِأَمَانِكَ الْوَثِيقِ الَّذِي لَا يُخَذَلُ مَنْ أَمِنْتَهُ بِهِ، وَ اجْعَلْهُ فِي كَتَفِكَ الَّذِي لَا يُضَامُ مَنْ كَانَ فِيهِ، وَ انْصُرْهُ بِنَصْرِكَ الْعَزِيزِ، وَ أَيِّدْهُ بِجُنْدِكَ الْغَالِبِ وَ قُوَّةِ بِقُوَّتِكَ وَ أَرْدِفْهُ بِمَلَائِكَتِكَ.

اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ وَ غَادِ مَنْ غَادَاهُ، وَ أَلْبِسْهُ دِرْعَكَ الْحَصِينَةَ وَ حُفَّهُ بِالْمَلَائِكَةِ حَقًّا.

اللَّهُمَّ وَ بَلِّغْهُ أَفْضَلَ مَا بَلَغْتَ الْقَائِمِينَ بِقِسْطِكَ مِنْ أَتْبَاعِ النَّبِيِّينَ.

اللَّهُمَّ اشْعَبْ بِهِ الصَّدْعَ وَ ارْتُقْ بِهِ الْفَتْقَ وَ أَمِتْ بِهِ الْجَوْرَ وَ أَظْهِرْ بِهِ الْعَدْلَ وَ زَيِّنْ بِطَوْلِ بَقَائِهِ الْأَرْضَ، وَ أَيِّدْهُ بِالنَّصْرِ وَ انْصُرْهُ بِالرُّغْبِ، وَ افْتَحْ لَهُ فَتْحًا يَسِيرًا وَ اجْعَلْ لَهُ مِنْ لَدُنْكَ عَلَى عَدُوِّكَ وَ عَدُوِّهِ سُلْطَانًا نَصِيرًا.

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ الْقَائِمَ الْمُنْتَظَرَ وَ الْإِمَامَ الَّذِي بِهِ تَنْتَصِرُ وَ أَيِّدْهُ بِنَصْرِ عَزِيزٍ وَ فَتَحْ قَرِيبٍ وَ وَرِّثْهُ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَ مَغَارِبَهَا اللَّاتِي بَارَكْتَ فِيهَا، وَ أَخِي بِهِ سُنَّةَ نَبِيِّكَ صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ وَ آلِهِ حَتَّى لَا يَسْتَخْفِيَ بِشَيْءٍ مِنَ الْحَقِّ مَخَافَةَ أَحَدٍ مِنَ الْخَلْقِ، وَ قُوَّةَ نَاصِرِهِ وَ اخْذَلْ خَاذِلَهُ وَ دَمْدِمْ عَلَى مَنْ نَصَبَ لَهُ وَ دَمَّرْ عَلَى مَنْ غَشَّه.

اللَّهُمَّ وَ اقْتُلْ بِهِ جَبَابِرَةَ الْكُفْرِ وَ عُمَدَهُ وَ دَعَائِمَهُ وَ الْقَوَامَ بِهِ، وَ اقْصِمْ بِهِ رُؤُسَ الضَّلَالَةِ وَ شَارِعَةَ الْبِدْعَةِ وَ مُمِيتَةَ السُّنَّةِ وَ مُقَوِّيَةَ الْبَاطِلِ وَ أَذِلُّ بِهِ

۱. در مصدر چنین آمده: «لَا يُخْتَفَرُ».

الْجَبَّارِينَ، وَ أَبْرَ بِهِ الْكَافِرِينَ^۱ وَ جَمِيعَ الْمُلْحِدِينَ حَيْثُ كَانُوا وَ أَيْنَ كَانُوا مِنْ مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَ مَغَارِبِهَا وَ بَرِّهَا وَ بَحْرِهَا وَ سَهْلِهَا وَ جَبَلِهَا حَتَّى لَا تَدَعَ مِنْهُمْ دَيَّاراً وَ لَا تُبْقِ لَهُمْ آثَاراً.

اللَّهُمَّ وَ طَهَّرْ مِنْهُمْ بِلَادَكَ وَ اشْفِ مِنْهُمْ عِبَادَكَ وَ اعِزَّ بِهِ الْمُؤْمِنِينَ وَ أَخِي بِهِ سُنَنَ الْمُرْسَلِينَ وَ دَارِسَ حُكْمِ النَّبِيِّينَ، وَ جَدِّدْ بِهِ مَا مَحَى مِنْ دِينِكَ وَ بَدِّلْ مِنْ حُكْمِكَ حَتَّى تُعِيدَ دِينَكَ بِهِ وَ عَلَى يَدَيْهِ غَضّاً جَدِيداً صَحِيحاً مَحْضاً لَا عِوَجَ فِيهِ وَ لَا بِدْعَةَ مَعَهُ حَتَّى تُنِيرَ بِعَدْلِهِ ظُلَمَ الْجَوْرِ وَ تُطْفِئَ بِهِ نِيرَانَ الْكُفْرِ وَ تُظْهِرَ بِهِ مَعَاقِدَ الْحَقِّ وَ مَجْهُولَ الْعَدْلِ وَ تُوَضِّحَ بِهِ مُشْكَلاتِ الْحُكْمِ. اللَّهُمَّ وَ إِنَّهُ عَبْدُكَ الَّذِي اسْتَخْلَصْتَهُ لِنَفْسِكَ وَ اصْطَفَيْتَهُ مِنْ خَلْقِكَ وَ اصْطَفَيْتَهُ عَلَى عِبَادِكَ وَ اتَّيَمَّنْتَهُ عَلَى غَيْبِكَ وَ عَصَمْتَهُ مِنَ الذُّنُوبِ وَ بَرَأْتَهُ مِنَ الْعُيُوبِ وَ طَهَّرْتَهُ مِنَ الرَّجْسِ وَ صَرَفْتَهُ عَنِ الدَّنَسِ وَ سَلَّمْتَهُ مِنَ الرَّيْبِ.

اللَّهُمَّ فَإِنَّا نَشْهَدُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ يَوْمَ حُلُولِ الطَّائِمَةِ أَنَّهُ لَمْ يُذْنِبْ ذَنْباً وَ لَمْ يَأْتِ حُوباً وَ لَمْ يَرْتَكِبْ لَكَ مَعْصِيَةً وَ لَمْ يُضَيِّعْ لَكَ طَاعَةً وَ لَمْ يَهْتِكْ لَكَ حُرْمَةً وَ لَمْ يُبَدِّلْ لَكَ فَرِيضَةً وَ لَمْ يُغَيِّرْ لَكَ شَرِيعَةً، وَ أَنَّهُ الْإِمَامُ التَّقِيُّ الْهَادِي (الْمَهْدِيُّ) الْمُهْتَدِي الطَّاهِرُ التَّقِيُّ الْوَفِيُّ الرَّضِيُّ الزَّكِيُّ.

اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَيْهِ وَ عَلَى آبَائِهِ وَ أَعْطِهِ فِي نَفْسِهِ وَ وَلَدِهِ وَ أَهْلِهِ وَ ذُرِّيَّتِهِ وَ أُمَّتِهِ وَ جَمِيعَ رَعِيَّتِهِ مَا تُقَرُّ بِهِ عَيْنُهُ وَ تُسَرُّ بِهِ نَفْسُهُ وَ تَجْمَعُ لَهُ مُلْكُ الْمَمْلَكَاتِ كُلِّهَا، قَرِيبِهَا وَ بَعِيدِهَا وَ عَزِيزِهَا وَ ذَلِيلِهَا، حَتَّى يَجْرِيَ حُكْمُهُ عَلَى كُلِّ حُكْمٍ وَ يَغْلِبَ بِحَقِّهِ عَلَى كُلِّ بَاطِلٍ.

۱. در مصدر چنین آمده: «الكافرين و المنافقين».

اللَّهُمَّ وَ اسْلُكْ بِنَا عَلَى يَدَيْهِ مِنْهَاجَ الْهُدَى وَ الْمَحَجَّةَ الْعُظْمَى وَ الطَّرِيقَةَ
الْوُسْطَى الَّتِي يَرْجِعُ إِلَيْهَا الْغَالِي وَ يَلْحَقُ بِهَا التَّالِي.

اللَّهُمَّ وَ قَوِّنَا عَلَى طَاعَتِهِ وَ ثَبِّتْنَا عَلَى مُشَايَعَتِهِ وَ اْمُنِّنْ عَلَيْنَا بِمُتَابَعَتِهِ، وَ
اجْعَلْنَا فِي حِزْبِهِ، الْقَوَّامِينَ بِأَمْرِهِ، الصَّابِرِينَ مَعَهُ الطَّالِبِينَ رِضَاكَ بِمُنَاصَحَتِهِ
حَتَّى تَخْشَرْنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي أَنْصَارِهِ وَ أَغْوَانِهِ وَ مُقَوِّية سُلْطَانِهِ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْ ذَلِكَ كُلَّهُ مِنَّا لَكَ خَالِصاً مِنْ
كُلِّ شَكٍّ وَ شُبْهَةٍ وَ رِيَاءٍ وَ سُوءَةٍ حَتَّى لَا نَعْتَمِدَ بِهِ غَيْرَكَ وَ لَا نَطْلُبَ بِهِ إِلَّا
وَجْهَكَ وَ حَتَّى تُحِلَّنَا مَحَلَّهُ وَ تَجْعَلَنَا فِي الْجَنَّةِ مَعَهُ وَ لَا تَبْتَلِنَا فِي أَمْرِهِ
بِالسَّأَمَةِ وَ الْكَسَلِ وَ الْفَتْرَةِ وَ الْفَشْلِ، وَ اجْعَلْنَا مِمَّنْ تَنْتَصِرُ بِهِ لِدِينِكَ وَ تُعِزُّ
بِهِ نَصْرَ وَلِيِّكَ، وَ لَا تَسْتَبْدِلَ بِنَا غَيْرَنَا فَإِنَّ اسْتِبْدَالَكَ بِنَا غَيْرَنَا عَلَيْكَ يَسِيرٌ وَ
هُوَ عَلَيْنَا كَبِيرٌ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

اللَّهُمَّ وَ صَلِّ عَلَى وُلَاةِ عَهْدِهِ وَ بَلِّغْهُمْ آمَالَهُمْ وَ زِدْ فِي آجَالِهِمْ وَ أَنْصُرْهُمْ
وَ تَمِّمْ لَهُ^۱ مَا أَسْنَدْتَ إِلَيْهِمْ مِنْ أَمْرِ دِينِكَ وَ اجْعَلْنَا لَهُمْ أَغْوَاناً وَ عَلَى دِينِكَ
أَنْصَاراً، وَ صَلِّ عَلَى آبَائِهِ الطَّاهِرِينَ الْأَيْمَّةِ الرَّاشِدِينَ.

اللَّهُمَّ فَإِنَّهُمْ مَعَادِنُ كَلِمَاتِكَ وَ خَزَانُ عِلْمِكَ وَ وُلَاةُ أَمْرِكَ وَ خَالِصَتُكَ مِنْ
عِبَادِكَ وَ خَيْرَتُكَ مِنْ خَلْقِكَ وَ أَوْلِيَاؤِكَ وَ سَلَائِلُ أَوْلِيَاؤِكَ وَ صَفْوَتُكَ وَ أَوْلَادُ
أَصْفِيَاؤِكَ صَلَوَاتِكَ وَ رَحْمَتِكَ وَ بَرَكَاتِكَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ.

اللَّهُمَّ وَ شَرِّكَاءُهُ فِي أَمْرِهِ وَ مُعَاوِنُوهُ عَلَى طَاعَتِكَ الَّذِينَ جَعَلْتَهُمْ حِصْنَهُ وَ

۱. در مصدر چنین آمده: «و تَمِّمْ لَهُم».

سِلَاحَهُ وَ مَفْزَعَهُ وَ أَنْسَهُ الَّذِينَ سَلَوْا عَنِ الْأَهْلِ وَ الْأَوْلَادِ وَ تَجَافَوْا الْوَطْنَ وَ عَظَلُوا الْوَثِيرَ مِنَ الْمِهَادِ قَدْ رَفَضُوا تِجَارَاتِهِمْ وَ أَضَرُّوا بِمَعَايِشِهِمْ وَ فَقِدُوا فِي أَنْدِيَّتِهِمْ بَغِيرَ غَيْبَةٍ عَنْ مِصْرِهِمْ وَ حَالَفُوا الْبَعِيدَ مِمَّنْ عَاذَهُمْ عَلَى أَمْرِهِمْ وَ خَالَفُوا الْقَرِيبَ مِمَّنْ صَدَّ عَنْ وَجْهِتِهِمْ وَ ائْتَلَفُوا بَعْدَ التَّدَابُرِ وَ التَّقَاطُعِ فِي دَهْرِهِمْ وَ قَطَعُوا الْأَسْبَابَ الْمُتَّصِلَةَ بِعَاجِلِ حُطَامٍ مِنَ الدُّنْيَا، فَاجْعَلْهُمْ اللَّهُمَّ فِي خِرْزِكَ وَ فِي ظِلِّ كَنْفِكَ وَ رُدَّ عَنْهُمْ بَأْسَ مَنْ قَصَدَ إِلَيْهِمْ بِالْعَدَاوَةِ مِنْ خَلْقِكَ وَ أَجْزِلْ لَهُمْ مِنْ دَعْوَتِكَ مِنْ كِفَايَتِكَ وَ مَعُونَتِكَ لَهُمْ وَ تَأْيِيدِكَ وَ نَصْرِكَ إِيَّاهُمْ مَا تُعِينُهُمْ بِهِ عَلَى طَاعَتِكَ وَ أَزْهِقْ بِحَقِّهِمْ بَاطِلَ مَنْ أَرَادَ إِطْفَاءَ نُورِكَ وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ اْمْلَأْ بِهِمْ كُلَّ أَفْقٍ مِنَ الْآفَاقِ وَ قُطْرٍ مِنَ الْأَقْطَارِ قِسْطًا وَ عَدْلًا وَ مَرْحَمَةً^۱ وَ فَضْلًا وَ اشْكُرْ لَهُمْ عَلَى حَسَبِ كَرَمِكَ وَ جُودِكَ وَ مَا مَنَنْتَ بِهِ عَلَى الْقَائِمِينَ بِالْقِسْطِ مِنْ عِبَادِكَ وَ اذْخُرْ لَهُمْ مِنْ ثَوَابِكَ مَا تَرْفَعُ لَهُمْ بِهِ الدَّرَجَاتِ إِنَّكَ تَفْعَلُ مَا تَشَاءُ وَ تَحْكُمُ مَا تُرِيدُ، آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ»^۲.

ششم: صلواتی است که از امام زمان «عجل الله تعالی فرجه الشریف» در «جمال الاسبوع»^۳ و «بحار الانوار»^۴ روایت شده و مشتمل است بر دعا و صلوات بر آن حضرت صلوات الله علیه:

۱. آنچه در مصدر آمده است: «رحمة».

۲. «مصباح المستهجد» ص ۴۰۹؛ «مصباح كفعمی» ص ۵۴۸؛ «البلد الامین» ص ۸۱؛ «بحار الانوار»، ج ۹۲، ص ۳۳۲.

۳. «جمال الاسبوع» ابن طاووس، ص ۵۰۰.

۴. «بحار الانوار» ج ۵۲، ص ۱۹ و ج ۹۱، ص ۸۱.

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَ حُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، الْمُنْتَجَبِ فِي الْمِيثَاقِ، الْمُصْطَفَى فِي الظَّلَالِ، الْمُطَهَّرِ مِنْ كُلِّ آفَةٍ، الْبَرِيِّ مِنْ كُلِّ عَيْبٍ، الْمُؤَمَّلِ لِلنَّجَاةِ، الْمُرْتَجَى لِلشِّفَاعَةِ، الْمُفَوَّضِ إِلَيْهِ دِينُ اللَّهِ.

اللَّهُمَّ شَرِّفْ بُنْيَانَهُ وَ عَظِّمْ بُرْهَانَهُ وَ أَفْلِحْ حُجَّتَهُ وَ ارْفَعْ دَرَجَتَهُ وَ أَضِيْ نُورَهُ وَ بَيِّضْ وَجْهَهُ وَ اعْطِهِ الْفَضْلَ وَ الْفَضِيلَةَ وَ الدَّرَجَةَ وَ الْوَسِيلَةَ الرَّفِيعَةَ وَ ابْعَثْهُ مَقَاماً مَحْمُوداً يَغِيبُهُ بِهِ الْأَوَّلُونَ وَ الْآخِرُونَ.

وَ صَلِّ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَ قَائِدِ الْغُرِّ الْمَحَجَّلِينَ وَ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ وَ حُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

وَ صَلِّ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَ حُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

وَ صَلِّ عَلَى الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَ حُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

وَ صَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ سَيِّدِ الْعَابِدِينَ وَ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَ حُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَ حُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

وَ صَلِّ عَلَى جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَ حُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

وَ صَلِّ عَلَى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَ حُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

وَصَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُوسَى إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.
وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.
وَصَلِّ عَلَى عَلِيٍّ بْنِ مُحَمَّدٍ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.
وَصَلِّ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.
وَصَلِّ عَلَى الْخَلْفِ الصَّالِحِ الْهَادِي الْمَهْدِيِّ إِمَامِ الْهُدَى إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَ
وَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الْأَيِّمَةِ الْهَادِينَ، الْعُلَمَاءِ الصَّادِقِينَ،
الْأَبْرَارِ الْمُتَّقِينَ، دَعَائِمِ دِينِكَ وَأَرْكَانِ تَوْحِيدِكَ وَتَرَاجِمَةِ وَحْيِكَ، وَحُجَجِكَ
عَلَى خَلْقِكَ وَخُلَفَائِكَ فِي أَرْضِكَ، الَّذِينَ اخْتَرْتَهُمْ لِنَفْسِكَ وَاصْطَفَيْتَهُمْ عَلَى
عِبَادِكَ وَارْتَضَيْتَهُمْ لِدِينِكَ وَخَصَصْتَهُمْ بِمَعْرِفَتِكَ وَجَلَّلْتَهُمْ بِكَرَامَتِكَ وَ
غَشَّيْتَهُمْ بِرَحْمَتِكَ وَرَبَّيْتَهُمْ بِنِعْمَتِكَ وَغَذَّيْتَهُمْ بِحِكْمَتِكَ وَالْبَسْتَهُمْ نُورَكَ وَ
رَفَعْتَهُمْ فِي مَلَكُوتِكَ وَحَقَّقْتَهُمْ بِمَلَائِكَتِكَ وَشَرَّفْتَهُمْ بِنَبِيِّكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ.
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَيْهِمْ صَلَوةً كَثِيرَةً دَائِمَةً طَيِّبَةً لَا يُحِيطُ بِهَا إِلَّا
أَنْتَ وَ لَا يَسَعُهَا إِلَّا عِلْمُكَ وَ لَا يُحْصِيهَا أَحَدٌ غَيْرُكَ.

اللَّهُمَّ وَ صَلِّ عَلَى وَلِيِّكَ الْمُخَيِّ سُنَّتِكَ الْقَائِمِ بِأَمْرِكَ الدَّاعِي إِلَيْكَ الدَّلِيلِ
عَلَيْكَ وَ حُجَّتِكَ عَلَى خَلْقِكَ وَ خَلِيفَتِكَ فِي أَرْضِكَ وَ شَاهِدِكَ عَلَى عِبَادِكَ.
اللَّهُمَّ أَعِزَّ نَصْرَهُ وَ مَدِّ فِي عُمْرِهِ وَ زَيِّنْ الْأَرْضَ بِطَوْلِ بَقَائِهِ.

اللَّهُمَّ اكْفِهِ بَغْيَ الْحَاسِدِينَ وَ أَعِذْهُ مِنْ شَرِّ الْكَائِدِينَ وَ أَزْجِرْ عَنْهُ إِرَادَةَ
الظَّالِمِينَ وَ خَلِّصْهُ مِنْ أَيْدِي الْجَبَّارِينَ.

اللَّهُمَّ أَعْطِهِ فِي نَفْسِهِ وَ ذُرِّيَّتِهِ وَ شِيعَتِهِ وَ رَعِيَّتِهِ وَ خَاصَّتِهِ وَ عَامَّتِهِ وَ
عَدُوَّهُ وَ جَمِيعِ أَهْلِ الدُّنْيَا مَا تَقَرُّ بِهِ عَيْنُهُ وَ تَسُرُّ بِهِ نَفْسُهُ وَ بَلَّغُهُ أَفْضَلَ مَا
أَمَّلَهُ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

اللَّهُمَّ جَدِّدْ بِهِ مَا مُحِيَ مِنْ دِينِكَ وَ أَحْيِ بِهِ مَا بُدِّلَ مِنْ كِتَابِكَ وَ أَظْهِرْ بِهِ
مَا غُبِيَ مِنْ حُكْمِكَ حَتَّى يَعُودَ دِينُكَ بِهِ وَ عَلَى يَدَيْهِ غَضاً جَدِيداً خَالِصاً
مُخْلِصاً لَا شَكَّ فِيهِ وَ لَا شُبُهَةَ مَعَهُ وَ لَا بَاطِلَ عِنْدَهُ وَ لَا بِدْعَةَ لَدَيْهِ.

اللَّهُمَّ نَوِّرْ بِنُورِهِ كُلَّ ظُلْمَةٍ وَ هُدِّ بِرُكْنِهِ كُلَّ بِدْعَةٍ وَ أَهْدِمْ بِعِزَّتِهِ كُلَّ ضَلَالَةٍ
وَ اقْصِمْ بِهِ كُلَّ جَبَّارٍ وَ أَخْمِدْ بِسَيِّفِهِ كُلَّ نَارٍ وَ أَهْلِكْ بِعَذْلِهِ كُلَّ جَبَّارٍ وَ أَجِرْ
حُكْمَهُ عَلَى كُلِّ حُكْمٍ وَ أَذِلَّ بِسُلْطَانِهِ كُلَّ سُلْطَانٍ.

اللَّهُمَّ أَذِلَّ كُلَّ مَنْ نَاوَاهُ وَ أَهْلِكْ كُلَّ مَنْ عَادَاهُ وَ امْكُرْ بِمَنْ كَادَهُ وَ اسْتَأْصِلْ
مَنْ جَحَدَ حَقَّهَ وَ اسْتَهَانَ بِأَمْرِهِ وَ سَعَى فِي إطفَاءِ نُورِهِ وَ أَرَادَ إِخْمَادَ ذِكْرِهِ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفَى وَ عَلَيِّ الْمُرْتَضَى وَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ
وَ الْحَسَنِ الرِّضَا وَ الْحُسَيْنِ الْمُصَفَّى وَ جَمِيعِ الْأَوْصِيَاءِ مَصَابِيحِ الدُّجَى وَ أَغْلَامِ
الْهُدَى وَ مَنَارِ الثَّقَى وَ الْعُرْوَةِ الْوُثْقَى وَ الْحَبْلِ الْمَتِينِ وَ الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ،
وَ صَلِّ عَلَى وَلِيِّكَ وَ وِلَاةِ عَهْدِكَ وَ الْأَيِّمَةِ مِنْ وَلَدِهِ وَ مُدَّ^۱ فِي أَعْمَارِهِمْ وَ زِدْ فِي
آجَالِهِمْ وَ بَلِّغُهُمْ أَفْضَلَ آمَالِهِمْ دِيناً وَ دُنْيَاً وَ آخِرَةً، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ^۲.

۱. در «جمال الاسبوع»: «زد فی أعمارهم».

۲. «مصباح المتعجد» شیخ طوسی، ص ۴۰۶؛ «الغیبة» شیخ طوسی، ص ۲۷۷؛ «مصباح
کفعمی» ص ۵۴۵؛ «دلائل الامامة» طبری، ص ۳۰۲؛ «البلد الامین» ص ۷۹؛ «مفاتیح
الجنان» شیخ عباس قمی.

خاتمه

کیفیت زیارت صاحب الزمان علیه السلام با زیارت آل یاسین

در کتاب «احتجاج»^۱ روایت شده است که حضرت صاحب الامر عجل الله تعالی فرجه در توقیع شریف به محمد بن عبدالله بن جعفر حمیری امر فرموده بودند که هرگاه خواستید مرا زیارت کنید و به سوی من توجه نمایید، پس چنین زیارت کنید و بگویید:

«سَلَامٌ عَلَى آلِ يَسَّ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا دَاعِيَ اللَّهِ وَرَبَّانِي آيَاتِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَابَ اللَّهِ وَدَيَانَ دِينِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَلِيفَةَ اللَّهِ وَنَاصِرَ حَقِّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَدَلِيلَ إِرَادَتِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا تَالِيَّ كِتَابِ اللَّهِ وَتَرْجُمَانَهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ فِي آنَاءِ لَيْلِكَ وَأَطْرَافِ نَهَارِكَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَقِيَّةَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مِيثَاقَ اللَّهِ الَّذِي أَخَذَهُ وَوَكَّدَهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَعْدَ اللَّهِ الَّذِي ضَمِنَهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْعَلَمُ الْمَنْصُوبُ وَالْعِلْمُ الْمَضْبُوبُ، وَالْعَوْتُ وَالرَّحْمَةُ الْوَاسِعَةُ وَعَدَاً غَيْرَ مَكْذُوبٍ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَقُومُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَقْعُدُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَقْرَأُ وَتُبَيِّنُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تُصَلِّي وَتَقْنُتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَرْكَعُ وَتَسْجُدُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تُهَلِّلُ وَتُكَبِّرُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَحْمَدُ وَتَسْتَغْفِرُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تُصْبِحُ وَتُمْسِي، السَّلَامُ عَلَيْكَ فِي اللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى

۱. «احتجاج» طبرسی، ج ۲، ص ۴۹۲.

وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْإِمَامُ الْمَأْمُونُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا
الْمُقَدَّمُ الْمَأْمُولُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ بِجَوَامِعِ السَّلَامِ.
أَشْهَدُكَ يَا مَوْلَايَ! أَنِّي أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَنَّ
مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، لَا حَبِيبَ إِلَّا هُوَ وَأَهْلُهُ.

وَأَشْهَدُ أَنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ حُجَّتَهُ، وَالْحَسَنَ حُجَّتَهُ، وَالْحُسَيْنَ حُجَّتَهُ،
وَعَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ حُجَّتَهُ، وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتَهُ، وَجَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ حُجَّتَهُ،
وَمُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ حُجَّتَهُ، وَعَلِيَّ بْنَ مُوسَى حُجَّتَهُ، وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتَهُ،
وَعَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ حُجَّتَهُ، وَالْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّكَ حُجَّةُ اللَّهِ.
أَنْتُمْ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ، وَأَنْ رَجَعْتُمْ حَقُّ لَا شَكَّ فِيهَا، يَوْمَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا
إِيمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا.

وَأَنَّ الْمَوْتَ حَقٌّ، وَأَنَّ نَاكِرًا وَنَكِيرًا حَقٌّ. وَأَشْهَدُ أَنَّ النَّشْرَ حَقٌّ
وَالْبَعْثَ حَقٌّ، وَأَنَّ الصِّرَاطَ وَالْمِرْصَادَ حَقٌّ، وَالْمِيزَانَ حَقٌّ، وَالْحِسَابَ حَقٌّ،
وَالْجَنَّةَ حَقٌّ، وَالنَّارَ حَقٌّ، وَالْوَعْدَ وَالْوَعِيدَ بِهِمَا حَقٌّ.

يَا مَوْلَايَ! شَقِيٌّ مَنْ خَالَفَكَ وَسُعِدَ مَنْ أَطَاعَكَ، فَاشْهَدْ عَلَيَّ مَا أَشْهَدُكَ
عَلَيْهِ، وَأَنَا وَلِيُّ لَكَ، بَرِيءٌ مِنْ عَدُوِّكَ، فَالْحَقُّ مَا رَضِيتُمُوهُ، وَالْبَاطِلُ
مَا سَخِطْتُمُوهُ، وَالْمَعْرُوفُ مَا أَمَرْتُمْ بِهِ، وَالْمُنْكَرُ مَا نَهَيْتُمْ عَنْهُ، فَنَفْسِي
مُؤْمِنَةٌ بِاللَّهِ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَبِرَسُولِهِ وَبِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَبِكُمْ يَا مَوْلَايَ!
أَوَّلَكُمْ وَآخِرَكُمْ، وَنُصْرَتِي مُعَدَّةٌ لَكُمْ، وَمَوَدَّتِي خَالِصَةٌ لَكُمْ، آمِينَ آمِينَ.^۱

۱. «بحار الانوار»، ج ۵۳، ص ۱۷۱.

دعای بعد از زیارت آل یاسین

دعایی که بعد از این زیارت باید خوانده شود، چنین است:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى مُحَمَّدٍ نَبِيِّ رَحْمَتِكَ وَ كَلِمَةِ نُورِكَ، وَ اَنْ تَمْلَأَ قَلْبِيْ نُورَ الْيَقِيْنِ، وَ صَدْرِيْ نُورَ الْاِيْمَانِ، وَ فِكْرِيْ نُورَ الْبَيَانِ، وَ عَزْمِيْ نُورَ الْعِلْمِ، وَ قُوَّتِيْ نُورَ الْعَمَلِ، وَ لِسَانِيْ نُورَ الصِّدْقِ، وَ دِيْنِيْ نُورَ الْبَصَائِرِ مِنْ عِنْدِكَ، وَ بَصْرِيْ نُورَ الضِّيَاءِ، وَ سَمْعِيْ نُورَ الْحِكْمَةِ، وَ مَوَدَّتِيْ نُورَ الْمُوَالَاةِ لِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ حَتّٰى اَلْقَاكَ، وَ قَدْ وَفَيْتُ بِعَهْدِكَ وَ مِيثَاقِكَ، فَيَسَّعْنِيْ رَحْمَتُكَ يَا وَلِيَّ يَا حَمِيْدُ.

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ حُجَّتِكَ فِيْ اَرْضِكَ، وَ خَلِيْفَتِكَ فِيْ بِلَادِكَ، وَ الدَّاعِي اِلَى سَبِيْلِكَ، وَ الْقَائِمِ بِقِسْطِكَ، وَ الثَّائِرِ بِاَمْرِكَ، وَلِيَّ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ بَوَارِ الْكَافِرِيْنَ، وَ مُجَلِّيِ الظُّلْمَةِ وَ مُنِيرِ الْحَقِّ، وَ النَّاظِقِ بِالْحِكْمَةِ وَ الصِّدْقِ، وَ كَلِمَتِكَ التَّامَّةِ فِيْ اَرْضِكَ، الْمُرْتَقِبِ الْخَائِفِ وَ الْوَلِيِّ النَّاصِحِ، سَفِيْنَةِ النَّجَاةِ وَ عِلْمِ الْهُدٰى، وَ نُورِ اَبْصَارِ الْوَرٰى، وَ خَيْرِ مَنْ تَقَمَّصَ وَ ارْتَدٰى، وَ مُجَلِّيِ الْعَمٰى، الَّذِيْ يَمْلَأُ الْاَرْضَ عَدْلًا وَ قِسْطًا، كَمَا مِلْتُمْ ظُلْمًا وَ جَوْرًا، اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ.

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى وَلِيِّكَ وَ ابْنِ اَوْلِيَائِكَ، الَّذِيْنَ فَرَضْتَ طَاعَتَهُمْ وَ اَوْجَبْتَ حَقَّهُمْ، وَ اَذْهَبْتَ عَنْهُمْ الرَّجْسَ وَ طَهَّرْتَهُمْ تَطْهِيرًا.

اَللّٰهُمَّ اَنْصُرْهُ وَ اَنْتَصِرْ بِهِ لِدِيْنِكَ، وَ اَنْصُرْ بِهِ اَوْلِيَاءَكَ وَ اَوْلِيَاءَهُ وَ شِيْعَتَهُ وَ اَنْصَارَهُ، وَ اجْعَلْنَا مِنْهُمْ.

اَللّٰهُمَّ اَعِذْهُ مِنْ شَرِّ كُلِّ بَاغٍ وَ طَاغٍ، وَ مِنْ شَرِّ جَمِيْعِ خَلْقِكَ، وَ احْفَظْهُ مِنْ

بَيْنَ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ، وَ عَنْ يَمِينِهِ وَ عَنْ شِمَالِهِ، وَ احْرُسْهُ وَ امْنَعْهُ مِنْ أَنْ
يُوصَلَ إِلَيْهِ بِسُوءٍ، وَ احْفَظْ فِيهِ رَسُولَكَ وَ آلَ رَسُولِكَ، وَ أَظْهِرْ بِهِ الْعَدْلَ،
وَ أَيِّدْهُ بِالنَّصْرِ، وَ انْصُرْ نَاصِرِيهِ وَ اخْذُلْ خَاذِلِيهِ، وَ اقْصِمْ قَاصِمِيهِ وَ اقْصِمْ بِهِ
جَبَابِرَةَ الْكُفْرِ، وَ اقْتُلْ بِهِ الْكُفَّارَ وَ الْمُنَافِقِينَ، وَ جَمِيعَ الْمُلْحِدِينَ حَيْثُ كَانُوا،
مِنْ مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَ مَغَارِبِهَا، بَرِّهَا وَ بَحْرِهَا، وَ امْلَأْ بِهِ الْأَرْضَ عَدْلًا، وَ أَظْهِرْ
بِهِ دِينَ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، وَ اجْعَلْنِي اللَّهُمَّ مِنْ أَنْصَارِهِ وَ أَغْوَانِهِ، وَ
أَتْبَاعِهِ وَ شِيعَتِهِ، وَ أَرِنِي فِي آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ مَا يَأْمُلُونَ، وَ فِي عَدُوِّهِمْ
مَا يَخْذَرُونَ، إِلَهَ الْحَقِّ آمِينَ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ»^۱.

دعای دیگر برای امام

مداومت بر این دعای شریف که در «مَهْجِ الدَّعَوَاتِ»^۲ و با سند معتبر از
امام محمد باقر علیه السلام روایت شده، مستحب است، (در این خصوص برای
این حقیر واقعه شریفی اتفاق افتاد که ذکر آن منافی با اختصار است):
«اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَرَى وَ لَا تُرَى، وَ أَنْتَ بِالْمَنْظَرِ الْأَعْلَى، وَ إِنَّ إِلَيْكَ الْمُنْتَهَى وَ
الرُّجْعَى، وَ أَنَّ لَكَ الْآخِرَةَ وَ الْأُولَى، وَ أَنَّ لَكَ الْمَمَاءَ وَ الْمَحْيَى، وَ رَبِّ أَعُوذُ
بِكَ أَنْ أَذِلَّ أَوْ أَخْزَى»^۳.

۱. «احتجاج» ج ۲، ص ۴۹۴؛ «بحار الانوار» ج ۵۳، ص ۱۷۲.

۲. «مَهْجِ الدَّعَوَاتِ» ابن طاووس، ص ۱۷۲.

۳. «بحار الانوار»، ج ۹۱، ص ۲۶۸.

دعای دیگر که باید بسیار خوانده شود، این است:

«یا الله یا رَحْمَنُ یا رَحِیمُ، یا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ ثَبِّتْ قَلْبِی عَلَی دِینِکَ».^۱

جبرئیل علیه السلام به حضرت رسول صلی الله علیه و آله عرض کرد: بدانید که من با هیچ یک از انبیاء به قدر شما محبت نداشته‌ام، پس این دعا را بسیار بخوانید.

حقیر گوید: معلوم است که جبرئیل علیه السلام در مقام اظهار محبت کامل به آن حضرت صلی الله علیه و آله، اگر تحفه بهتری سراغ داشت آن را ذکر می‌نمود. با چند رباعی که حقیر آن را سروده‌ام، کتاب را به پایان می‌برم:

عید آمد و شد ز لاله بستان پر نور

هر کس به خیالی به جهان شد سرور

مارا غم و محنت و الم شد پر زور

زانرو که جمالت بود از ماستور

ای ماحصل مراد از کون و مکان

بازا که شود جهان به تو رشک جنان

بی‌دیدن طلعت تو ای جان جهان

حظی نبود مرا زباغ و بستان

۱. معروف به دعای غریق که از امام صادق علیه السلام نقل شده است: «بحار الانوار»، ج ۵۲.

ص ۱۴۸؛ «اعلام الوری» طبرسی، ص ۴۳۲؛ «الصراط المستقیم» نباطی بیاضی، ج ۲.

ص ۲۲۸؛ «کمال الدین»، ج ۲، ص ۳۵۱؛ «منتخب الانوار»، ص ۸۰؛ «مهج الدعوات»،

ص ۳۳۲.

این دل که به مهر تو سرشته ز آغاز
 افتاده زدوری تو در سوز و گداز
 زان پیش که خصم دون به ما طعنه زند
 ما را به یکی نظاره شاها بنواز
 به کمک و تأیید خداوند متعال، کتاب «کنز الغنائم فی فوائد الدعاء
 للقائم ارواحنا له الفداء» تمام شد.

والحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

ماه رجب المرجب^۱

۱۳۳۳ ه.ق